The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Kezbers, 3727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, AUGUST 3, 1963.

LATVIJA
AMERIKĀ

62. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 3. AUGUSTĀ 13. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. KEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

P. Grods

AIZSEGĀ

1941. gada jūnijā, dažas dienas pirms deportāciju akcijas Baltijas valstīs, krievi no Maskavas iesūtīja dziesmu un deju ansambļi, kas cita starpā ar saviem komūnistiskās propagandas piesūcinātiem priekšnesumiem izlēkāja un izkliedzās arī uz mūsu Nacionālās operas skatuves. Tāpat pilsētu apstādījumos un parkos mūzicēdami, tie centās it kā novērst uzmanību no kādām briesmām, kas gatavojās 13./14. jūnija naktī. Dažādo koncertu un citu no Krievijas ievazāto priekšnesumu aizsegā uz visām Latvijas malām steidzās zvērīgas akcijas īstenotāji — NKVD čekisti, lai pastrādātu noziegumu, kam nav līdzīga mūsu gadu simtenī.

Sis zvērīgais nodarījums nebija vienīgais komūnistu noziegumu reģistros, kas pastrādāti kādas citas akcijas aizsegā. Vērtējot Kremļa agresīvo rīcību kopš Otrā pasaules kara beigām, ir pierādījies, ka komūnisti savu aktivitāti vienmēr nosedz ar kādu konferenci vai starptautiskām sanāksmēm. Kamēr Maskavā runā un tur izskan komūnistu solījumi vai ierosinājumi Rietumiem, piesaistot partnera interesi, tai pašā laikā citā pasaules malā komūnistu aktivitāte pēkšņi uzrāda lielu rosību. Nule noslēgtais līgums, kas vēl gaida ratifikāciju par atomieroču iesaldēšanu resp. gandrīz to pilnīgu nóliegšanu, nebija izņēmums krievu gājienos citā vietā un apstākļos.

Tamēr runātāji sprieda Maskavā, tai pašā laikā komūnistu aktivitāte Kubā ārkārtīgi pastiprinājās attiecībā uz Kubas ostu izbūvi krievu zemūdeņu vajadzībām. Šais dienās amerikāņu informācijas dienests liecina par nepieredzētu rosību sarkanajā Kubā: gar tās krāstmalu kubiešu darba brigādes strādā ar pilnu jaudu. Krievu ekspertu vadībā kubieši izbūvē četras bazes krievu zemūdenēm. Pēdējās Kuba jau ¾ saņēmusi. Krievu militārmisiju vada ģenerālpulkvedis Slazenko, un viņam pakļauti admirālis Gusenkovs (zemūdenes un to apkalpes apbruņojums), ģenerālis Ušakovs (pretgaisa aizsardzība), ģen. Dankevics (rakešu inspekcija) un ģen. Gusevs (lidotāju kadru sagatavošana un apbruņošana). Kubā pašreiz 20.000 padomju armijas kareivju un instruktoru. Tā ir informācija, kas zināma amerikāņu ziņu dienestam un kas, droši vien, neliecina par īsto ainu šai krievu sagrābtajā salā.

Jāpieņem, ka komūnistu aktivitāte un Kubas salas nodrošināšana un izveidošana par bazi Maskavas interesēm ir daudz plašāk izvērsta, nekā mēs to zinām. Jo šī sala tiek veidota par tilta galu poziciju triecienam pret citām Dienvidamerikas vēl brīvajām valstīm, kas neapšaubāmi ietilpinātas Pad. Savienības komūnisma ekspansijas plānos. Nav ne mazāko šaubu par to, ka Kremlis katru satikšanos vai sarunu ar Rietumu valstu pārstāvjiem, vai nu tas būtu politiska vai saimnieciska rakstura darījums, šo kontaktu allaž izmantos kā aizsegu savām speciālām interesēm un izrīcībai kādā citā pasaules daļā vai valstī, kas nonākusi komūnisma draudu ēnā.

Ūdensrozes. J. Liģera godalgota studija.

JĀPIETEICAS DV SALIDOJUMAM

ASV un Kanadas vanagi satiksies Dziesmu svētku laikā 1. septembrī, plkst. 8 vakarā Sheraton viesnīcā. Salidojumam jāpieteicas līdz 15. augustam pie Viktora Zemesarāja 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, U.S.A. Līdz ar pieteikumu jāiesūta dalības maksa $5.50.

DV apvienības valde
Klīvlendā

AKTĪVI PIEDALĪTIES VĒLĒŠANĀS

Daugavas Vanagu priekšnieku tiešās, aizklātās vēlēšanās ar vienkāršu balsu vairākumu ievēl visi aktīvie organizācijas biedri.

Vēlēšanas zemju sāmju mērogā izkārto zemju valdes, bet uz vietām nodaļu resp. apvienību vai kopu vadība. Zemju saimes kandidātu uzstādīšanu jau izdarīja šī gada pavasarī, un pēc tam Centrālās valdes prezidijs izslu-dinājis kandidātu sarakstu. Zemju valdes ir stājušās pie vēlēšanu izkārtošanas, kas, piemēram, Anglijā un Kanadā notiek laikā no 1. augusta līdz 1. septembrim. Vēlēšanu rezultātus uz vietām konstatē nodaļu resp. apvienību vai kopu vadība, kas tos ar protokolu paziņo zemju valdēm, bet pēdējās kopējos rezultātus līdz 1. oktobrim piesaka Centrālās valdes prezidijam. Jaunievēlētais DV priekšnieks stājas amatā nākamā 1964. gada 1. janvārī.

Visi trīs uzstādītie Daugavas Vanagu priekšnieka vēlēšanu kandidāti ir savās dzīves gaitās ilgāku vai īsāku laiku kā karavīri ar zobenu rokās stāvējuši nomodā par latvju tautas brīvību, tai palikuši uzticīgi gaŗajos svešatnes gados un mūsu organizācijā un vēl ārpus tās pulcējuši un rosinājuši latvju politiskos trimdiniekus ar pašreizējiem apstākļiem atbilstošiem gara ieročiem stāvēt nomodā un nebeigt cīnīties par mūsu tautas gaišāku nākotni — savā nākamā brīvā un neatkarīgā Latvijas valstī

VILIS JANUMS, 69 g. v.; strēlnieku, atbrīvošanas un leģiona cīņu dalībnieks. Daugavas Vanagu organizācijas vadītājs kopš tās dibināšanas 1945. gada 28. decembrī.

VILIS HAZNERS, 58 g. v.; karavīra karjēru sācis Latvijas armijā un piedalījies leģiona cīņās. Pieder pie Daugavas Vanagu organizācijas pamatu licējiem Zēdelghēmā, un tagad ir ASV zemes valdes priekšsēdis.

OLGERTS MAZARKEVICS. 41 g. v.; pieder pie paaudzes, kura veidoja Latviešu leģiona kodolu. Pieaicināts par Centrālās valdes Jaunatnes nozares vadītāju.

Mūsu tautas pašreizējā likteņa posmā — pāri visam citam stāv tikai viena — Latvijas brīvības un neatkarības atjaunošanas politika, kuŗas īstenošanā un pozitīvo spēku kopšanā redzama vieta piekrīt Daugavas Vanagu organizācijai, kuŗu pērn decembrī Latvijas kosulārais pārstāvis piektajā kontinentā bija apzīmējis par mūsu trimdas mugurkaulu. Daugavas Vanagi saime ar gandarījumu vērtē uzticību, ko latvju sabiedrība tai dāvājusi un dāvā — ne tikai materiālā ziņā, bet arī personīgajā līdzdalībā, ko apliecina arī jaunu biedru tai pievienošanās pagājušajā darbības gadā. Tas organizācijas vadībai uzliek lielu atbildību, bet tās jo labākai īstenošanai ir nepieciešams arī visas organizācijas saimes morālais atbalsts, ko pastāvīgi ikviens aktīvais vanags un vanadze var uzskatāmi aplicināt ar aktīvu līdzdalību notiekošajās Daugavas Vanagu priekšnieka vēlēšanās, lai mūsu ievēlētais vadītājs zinātu, ka aiz viņa stāv idejiski vienota saime, kas gatava darbam un rīcībai.

DV CENTRĀLĀS VALDES INFORMĀCIJAS NOZARE.

Pieaug komūnistu aktivitāte Korejā

Vienas nedēļas laikā sadursmes ar Ziemeļkorejas karavīriem dienvidos no 2½ jūdžu platās demilitarizācijas joslas krituši trīs amerikāņi. Komūnistu karavīri arvien lielākā skaitā mēģina iefiltrēties dienvidos. Pieaug komūnistu partizānu aktivitāte Laosā un Dienvidvietnamā; ķīnieši liekas gatavojamies uz kaut ko lielāku Indijas pierobežā.

Padomju Savienības ideoloģiskās domstarpības ar komūnistu Ķīnu un nesekmīgām komūnistu sarunām sekojošais krievu atomlīgums ar angļiem un amerikāņiem, kā liekas, licis Āzijas komūnistiem izšķirties, ka ilgākai dīkā stāvēšanai vairs nav nekāda prāta. Koreja ir viens punkts, kurā ieinteresētas ne tikai Sav. Valstis un komūnistu Ķīna, bet arī Padomju Savienība. Varbūt, domā ķīnieši, ka atjaunojot saspīlējumu Korejā, izdodas salaist matos krievus ar amerikāņiem.

Karš par ko jāizšķiras

SAV. VALSTĪM NAV CITA CEĻA KĀ VAI NU DIENVIDVIETNAMAS KARĀ IEPITIES DAUDZ DZIĻĀK, VAI ATSTĀT DIENVIDAUSTRUMĀZIJU KOMŪNISTIEM

Komūnistu partizānu darbība Dienvidvietnamā turpinās. Komūnisti rīkojas tikai dažu desmitu jūdžu attālumā no galvaspilsētas Saigonas. Viņi operē bataljonu stiprumā. Uzbrūk un pazūd. Ar amerikāņu helikopteŗu palīdzību viņu paslēptuvju atklāšanas paņēmieni jau ir uzlabojušies, bet ne pietiekami.

Situācija, ar kādu Saigonā vaigu vaigā sastapsies jaunais Sav. Valstu sūtnis Henrijs Kabots Lodžs ir apmēram šāda: Sav. Valstīm palīdzība Dienvidvietnamai vai nu jāpalielina, vai Indoķīna jāatstāj, līdz ar to paverot komūnistiem ceļu uz visu Dienvidaustrumāziju. Un to kā no militārā, tā politiskā viedokļa raugoties, Vašingtona nevar atļauties.

Sav. Valstu nodokļu maksātājiem karš Vietnamā izmaksā pusotra miljona dolaru dienā. Bet tas ir daudz par maz, lai ar to sagatavotu — apmācītu un apgādātu pienācīgu Dienvidvietnamas armiju, kas spētu neatkarīgi cīnīties pret komūnistu partizāniem un tos pārdzīt atpakaļ pāri robežai.

Aculiecinieki Saigonā paskaidro, ka Rietumi, vismaz vēl pagaidām, Ziemeļvietnamas partizānus neņem pietiekami nopietni, tāpat neprot novērtēt viņu kaujas spējas. Ziemeļvietnamai, militārie lietpratēji paskaidro, pēdējā gadā vislabāk apmācītā un norūdītākā partizānu armija pasaulē. Nedrīkst aizmirst Ziemeļvietnamas komūnistu panākumus pret milzīgo franču armiju Indoķīnā!

Vašingtonas uztverē Sav. Valstīm Dienvidvietnamā pašreiz trīs pamatlomas. Vispirms, izveidot un apgādāt vietnamiešu armiju — armiju, kas pilna negribīgiem un šlinkiem cīnītājiem, armiju, kas ne vienmēr lojāla prezidentam Ngo Din Diemam. Amerikāņi, otrkārt, grib mēģināt izskolot pretkomūnismu partizānu apsēsto ciemu iedzīvotāju starpā un treškārt, grib dabūt Dienvidvietnamas izglītotās aprindas prezidenta pusē un tās iesaistīt aktīvā cīņā pret Ziemeļvietnamas komūnistu valdību.

Vērā ņemama Sav. Valstu palīdzība Dienvidvietnamai sākās pirms pusotra gada, kad prezidents Kenedijs paziņoja, ka tiešī šeit brīvai pasaulei jāaptur komūnistu ekspansija. No vienas puses tas arī ir izdevies. Tai pašā laikā komūnistiem izdevies pairdināt prezidenta Diema valdības ļodzīgos pamatus. Ārī iekšējās, savstarpējās nesaskaņas nepalīdz Dienvidvietnamas lietai, katoļticīgā prezidenta Diema atbalstītājiem mēģinot ierobežot budistu reliģisko brīvību. Un budistu Dienvidvietnamā ir nesalīdzināmi vairāk nekā katoļu. Un nelielo izglīto iedzīvotāju daļu nedz amerikāņiem, nedz prezidentam Diemam nav vēl izdevies dabūt savā pusē.

Dienvidvietnamas atstāšana komūnistiem, kā jau minēts, nozīmētu visas Dienvidaustrumāzijas zaudēšanu. Jo, tiklīdz kristu Saigonas valdība, pārējās valstīs steigtin steigtos parakstīt visdažādākos draudzības un palīdzības līgumus kā ar Ziemeļvietnamu, tā tai aizmugurē stāvošo komūnistu Ķīnu.

Amerikāņi domā ka karš Vietnamā būtu jāuzvar bez lielāku Sav. Valstu bruņoto spēku iesaistīšanas. Skaita ziņā, izpildot veselu rindu dažādu pienākumu un uzdevumu, Dienvidvietnamā stacionētais militārais personāls nepārsniedz 5000 vīru. Bet, kopš pagājušā gada sākuma 92 amerikāņi jau zaudējuši savas dzīvības.

Partizānu kara gadījumā ar lielu skaitlisku pārspēku vien nekas nav panākams. Angļiem vajadzēja astoņus gadus, lai tiktu galā ar komūnistu partizāniem Malajā. Un tur partizānu bija tikai ap 3000, gandrīz bez jebkādas saskares ar ārpasauli un palīdzības no tās. Dienvidvietnamā komūnistu partizānu skaits pārsniedzot 30.000 vīru. Tie saņem palīdzību no Ziemeļvietnamas; nepieciešamības brīžos var iebēgt Laosā vai Kambodžā; var atļauties sūtīt savas vienības atpūtā un nepārtraukti vervē jaunus spēkus, kas tiek nosūtīti apmācībām uz Ziemeļvietnamu, pēc tam atgriežas cīnīties Dienvidvietnamā. Ar lielu militāru pārspēku amerikāņiem, bez šaubām, izdotos partizānus izklīdināt, bet ne sakaut. Vienkārši tādēļ, ka ar pārspēku partizāni atklātā cīņā nekad neielaistos. To lieliski illustrē septiņi ar pus gada ilgais Alžīrijas karš, kurā turpat pusmiljona vīru stiprā un moderni bruņotā franču armija beidzot bija spiesta parakstīt pamieru ar Alžīrijas nacionālistu nemierniekiem — karu neuzvarējusi.

Ir daudz, kas runā pret lielu amerikāņu spēku iesaistīšanu Vietnamā. Šāds solis varētu pastiprināt komūnistu Ķīnas aktivitāti, radot jaunu Koreju. To amerikāņi negrib. Lielu spēku iesaistīšana izmaksā bezgala dārgi un amerikāņi vēl nav pilnīgi pārliecināti, vai tas to būtu vērts. Bez tam, ja lielu amerikāņu spēku iesaistīšana var novest vienīgi pie partizānu izklaidēšanas un pārdzīšanas pāri robežai, nekas praktisks tomēr nav panākts. Tiklīdz amerikāņi būs aizgājuši, komūnisti būs atpakaļ. Vienīgais pozitīvais šādā gadījumā tad būtu iegūtais laika sprīdis, kurā prezidents Diems tad varētu mēģināt saliedēt savas valsts pamatus.

Komūnisti, starp citu, par uzvaru Dienvidvietnamā ir absolūti pārliecināti. Ziemeļvietnamas komūnistu galva Ho Či Mins savu pārliecību pasniedz ļoti vienkāršos skaitļos. Bija vajadzīgi seši gadi, lai nokausētu un beidzot padzītu franču armiju. Tā kā amerikāņi ir divreiz stiprāki, būs vajadzīgi divpadsmit gadu, bet tai laikā amerikāņi būs tik nogurdināti, ka nedomās ne par ko citu kā Vietnamas atstāšanu.

PLKV. V. JANUMS APCIEMO DV AUSTRĀLIJĀ

Sekojot atkārtotiem Daugavas Vanagu organizācijas Austrālijas saimes aicinājumiem, DV pr-ks plkv. Vilis Janums ir pēdīgi iespējis atlicināt savu ļoti aizņemto laiku, lai dotos tālajā ceļā pie mūsu cīnītājiem piektajā kontinentā. Pēc DV dienām Bīlefeldā, Rietumvācijā pulkvedis tālo lidojumu uzsāka mēnešu mijā. Apciemojums ilgs pusotra mēnesa.

V. Janums Austrālijas apmeklējumu sāka 2. augustā Pertā, zemes rietumos, kur darbojas pazīstamā pretkomūnistiskā cīnītāja E. Rodze - Ķisele; tur viņš uzkavēsies trīs dienas. Nākamās trīs dienas aizritēs Melburnā, kur atrodas DV zemes valdes mītne. Mēneša vidū četras dienas pulkvedis uzturēsies Adelaidē. Pa vienai dienai viesis uzkavēsies Džīlongā, Balaratā un Hobartā. 27. un 28. augustā Janums vēlreiz atgriezīsies Melburnā, kur piedalīsies Latviešu apvienības Austrālijā prezidija sēdē un DV zemes valdes rīkotā atvadīšanās sanāksmē. Melburnā tālajam viesim būs pietiekama izdevība apspriesties ar zemes valdes pr-di V. Aufmani, pr-ža vietn. A. Bagun - Bērziņu, revīzijas komisijas pr-di maj. Trēziņu u. c. vadības darbiniekiem. 30. augustā pulkvedim būs priekšlasījums Austrālijas galvaspilsētā Kanberā. No 1. līdz 7. septembrim viņš uzturēsies Sidnejā, kur ir viena no lielākām tā kontinenta latviešu kolonijām un arī spēcīga DV nodaļa. Ņūkāslā pulkvedis būs 8. septembrī. Austrālijas apmeklējumu noslēgs uzturēšanās Brisbenā līdz 15. septembrim.

Plkv. V. Janums tautiešu sanāksmēs Austrālijā runās par: dzīves un darba apstākļiem okupētajā Latvijā, tagadējo militāri - politisko stāvokli un latviešu karavīru cīņu par tautas brīvību. DV priekšnieka apciemojums Austrālijā vēl vairāk stiprinās DV saimes kopību.

J. F.

PEKINGA TURPINA PROPAGANDU

Komūnistu Ķīnas acīs Chruščevs visu savu kādreizējo prestižu tagad pilnīgi zaudējis. Kopš nesekmīgās Maskavas ideoloģiskās konferences komūnistu Ķīna turpina nepārtrauktu propagandas karu pret Chruščevu personīgi, pret viņa miermīlīgās koeksistences politiku un, protams, pret Rietumu sabiedrotiem.

Savā propagandas karā pret Chruščevu ķīnieši tagad sākuši meklēties rakstos un atraduši daudz ko interesantu attiecībā uz Padomju Savienības atompolitiku. Pēdējo trīs gadu laikā Chruščevs kategoriski pretojies atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas līgumam, kuŗā nebūtu paredzēta arī pazemes mēģinājumu pārtraukšana. Turpretim tagad Chruščevs, piekrāpdams pasaules komūnistu revolūciju, ne tikai kā panācis vienošanos ar kapitālistiem, bet tādu vienošanos, pret kuŗu viņš pats ilgus gadus cīnījies.

Pekinga nebūt neslēpj, ka tās uztverē Pad. Savienība sabiedrojusies ar Sav. Valstīm, lai radīri - politisko stāvokli un latviešu karavīru cīņu par tautas brīvību. DV priekšnieka apciemojums Austrālijā vēl vairāk stiprinās DV saimes kopību.

J. F.

nopolu un atturētu to no mēģinājuma šajā monopolā iespiesties.

Komūnistu Ķīnas propagandas uzbrukumu priekšā dīkā nestāv arī krievi.

Gaŗākā rakstā Pravdā prezidija biedrs Pjotrs Pospelovs, viens no vadošiem Maskavas teorētiķiem uzstāda pārsteidzošu hipotezi, vaicādams, vai komūnistu Ķīnas vadošās aprindas ir vienkārši pārsteidzoši stulbas, vai tās sakomplektētas no kriminālliem piedzīvojumu meklētājiem? Pospelovs kategoriski noraida ķīniešu tezi, ka trešais pasaules karš nevar nobeigties savādāk kā ar komūnistu uzvaru. Tā var domāt tikai kāds, kas ir vai nu galīgi stulbs, kāds, kuŗam nav nekādas jēgas par atomkaŗu un tā sekām, jeb kāds krimināls piedzīvojumu meklētājs, kas, kaŗu sludinot, nejūt nekādu pieķēruma apziņu pret pasaules nākotni.

Kubieši demonstrē Čikāgā

Apmēram 200 Čikāgas kubiešu pag. sestdien vairākas stundas pilsētas centrā demonstrēja pret Kastro komūnistisko diktatūru un prezidenta Kenedija pasivo nostāju Kubas atbrīvošanā.

LATVIJA

62. n-rs. SESTDIEN, 1963. GADA 3. AUGUSTA

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Vēstures džungļos

Par Otro pasaules karu vēsturnieki uzrakstījuši biezus sējumus, un to spriedumi visumā, līdz šim, par vienīgo kara vaininiecī nodēvējuši nacionālsociālistisko Vāciju un tās „Īrreru." Vienīgi, kādu gadu atpakaļ, angļu vēsturnieks Teilors, Oksfordā, bija publicējis plašāku darbu, kurā, atsaucoties arī uz dokumentiem, bija apšaubīta absolūtā Vācijas resp. Hitlera vaina. Protams, šī grāmata ieņesa kā uzvarētāju, tā uzvarēto sabiedriskajā sentimentā diezgan lielu nemieru un polēmikas.

Tagad, vēsturniekam Teiloram pievienojies vēl otrs un pie tam neticami sensācionālā veidā. Tas ir vēstures profesors San-Francisko universitātē, Kalifornijā — Dāvids Leslijs Hogans, kas Rietumvācijā (ASV nevar izdevēju atrast!), publicējis grāmatu — Uzspiestais karš, 896 lpp. biezu. Ja šī grāmata būtu kāda bijušo nacīņu profesora sacerēta, tad brīnīšanās lieka, bet darbs ir uzrakstīts balstoties uz vairākiem simtiem dokumentāru avotu, no kuriem 134 ir no Polijas archīviem. Hogana personiskais vērtējums par Otro pasaules karu šāds: Konflikts starp Berlīni un Varšavu bija Anglijas tradicionālās līdzsvara politikas pēdējais un katastrofālais eksperiments Eiropas kontinentā, kurā ne tikai paši eiropieši bezprātīgi slepkavojās, bet katrs sabiedroto kareivis vēl piedevām cīnījās, lai palīdzētu nostiprināt boļševismu un sagrautu visas Rietumu pasaules politisko un kultūrālo drošību. Citējot dokumentus, autors saka: vēl 1938. g. 24. oktobrī Vācija piedāvāja Polijai tās rietumu robežu garantijas, ja tā ir ar mieru izšķirt par labu Vācijai Dancigas jautājumu un idejiski pievienoties Romas - Berlīnes pretboļševisma politikai.

Tāpat nav noslēpums, ka Hitlers ir piedāvājis arī Polijai eventuālās „kompensācijas" uz Pad. Sav. konta — austrumos, tāpat kā Rumānijai. Kad Polijas ārlietu ministrs Beks šo priekšlikumu strupi noraidīja, tad tā nebija tikai Hitlera politiskā nemākulība, bet sastapšies bija divi pilnīgi vienādi iedomīgi, politiski īsredzīgi un viens otra iespējamo rīcību pareizi aplēst nespējīgi pretinieki.

Hitlers un Ribentrops arvien cerēja, ka ar politiski militāra spiediena palīdzību var poļus „prātīgus padarīt" un pateicoties poļu izteiktajam nacionālismam, iekļaut Romas - Berlīnes blokā. Savu daļu šiem maldiem vēl palīdzēja tas, ka Beks pēc izcelsmes bija no Silēzijas vāciešu celma, ass pretkomūnists un daļēji nenoliedza savas simpatijas nacionālsociālisma idejām.

Bet Beks, kas pēc Pilsudska nāves bija Polijas ārpolitikas noteicējs, nespēja aptvert divus faktus un vienu reālitāti: Vienkārt, Polijas lielvalsts mānija ir tikai ilūzija, kas iespējama stanp militāri vāju Vāciju un Krieviju. Otrkārt — stipras Vācijas vai Krievijas gadījumā — Anglijas garantijas nav aprakstītā papīra vērtas, un treškārt — līgumi uz poļu ādas starp Vāciju un Krieviju ir visos laikos bijuši iespējami.

Anglijas premjera Čemberlena, bet it sevišķi ārlietu ministra Halifaksa, Eiropas miera saglabāšanas pūles autors uzskata par raksturīgu laika iegūšanas un pasaules acu apmānīšanas manevru. Austrija savā vairākumā bijusi neapšaubāmi par pievienošanos Vācijai. Sudētijas 3 miljonu vāciešu problēma bijusi politiskam incidentam neizdevīga jau sava, tīri etniskā principa dēļ, bet Čechoslovākijas atlikums „lielu" militāru notikumu izraisīšanai stratēģiski neizdevīgs, bez tam sašķelts, kurā slovāku nacionālisti jau visā neatkarīgās Čechoslovākijas laikā bija opozicijā ar čechiem. Piedevām — arī Polijas valdībai nebija nekādu iebildumu ar prieku pieņemt dāvanai no Hitlera Tješinas apgabalu. Vāciešu šo dāvanu deva, lai pārliecinātu poļus, ka arī Dancigas jautājumā šāds izkārtojums iespējams nākotnē uz Pad. Sav. robežu konta, bet Beks labvēlību saprata kā Vācijas „respektu" Polijas „lielvalsts" stiprumam, un stūrgalvīgi turpināja savu nereālo politiku tālāk.

Pēc autora domām ne Hitlers, ne Beks nav pilnībā izpratuši, ka konflikts starp Vāciju un Poliju ir Anglijas mērķis, ar kura palīdzību ir vienīgā iespēja iekārt Vāciju „likteņa cilpā." Šos Anglijas mērķus atbalstījis arī toreizējais ASV prezidents Rūzvelts, kuru, varbūt, mazāk baidīja Vācijas militārais stiprums vai Eiropas liktenis vispār, bet Hitlera antisemītiskā politika nac.-sociālisma ekonomiskā struktūra un fakts, ka nacisms uzrādīja ļoti spēcīgas tendences arī pārējās brīvās Eiropas valstīs.

Toreizējais Polijas sūtnis Berlīnē — Ļipskis ir vairākkārt brīdinājis Beku un ieteicis vest sarunas par Hitlera 1938. gada priekšlikumiem, bet par atbildi Beks ir atsaucis Ļipski no sūtņa posteņa un Polijas valdība izsludinājusi daļēju mobilizāciju, lai gan tanī brīdī vēl nekādi vācu militārie pastiprinājumi pie robežām nav konstatēti. Vienlaicīgi sākusās represijas pret vāciešiem Dancigas koridora territorijā un ultimātivs piedraudējums bloķēt Dancigai pārtikas piegādi. Pēdējo soli pat vislielākie Beka aizstāvji uzskata par smagu taktisku kļūdu. Tas tad arī pārliecinājis Hitleru, ka Polija nebūs iespējams ne ar draudiem, ne solījumiem piesaistīt Romas - Berlīnes blokam. Taču Beks, būdams ne mazāk naidīgi noskaņots pret boļševismu, izjaucis arī Anglijas un Francijas mēģinājumu 1939. gadā nodibināt aliansi ar Staļinu pret Hitleru. Caur poļu sūtniecību Londonā tas licis saprast, ka Rietumu vienošanās gadījumā ar Pad. Savienību nav izslēgta Polijas piekāpšanās Hitlera prasībām, kaut gan autors apšauba, vai Beks savus draudus būtu izpildījis, taču šoreiz Anglija nevēlējusies riskēt pazaudēt pēdējo taktisko un morālo iespēju karam pret Vāciju un tādēļ arī delegācijas atgriezušās no Maskavas tukšā. Tad nu nācis tas, ko savās kalkulācijās nebija nopietni ņēmuši pat tālredzīgie angļi, nerunājot nemaz par Polijas valdību —Ribentropa Molotova vienošanās. Šo vienošanos parakstot, abas puses zināja, ka tas ir politisks absurds, bet katra cerēja no tā iegūt sava veida priekšrocības un līdz ar to diplomātiskā spēle par Otrā pasaules kara sākšanos bija noslēgusies.

Va—Pe—

KRIEVU MEISTARSPIEGI SVARĪGOS RIETUMVĀCIJAS PRETIZLŪKOŠANAS DIENESTA BND POSTEŅOS

Lai gan Eiropas laikraksti apcietināto zviedru pulkvedi Stīgu Vennerstrēmu, kurš ar vislielāko aukstasinību vismaz 15 gadus nepārtraukti spiegojis Padomju Savienības labā, pamatoti turpina dēvēt par jaunāko laiku vēstures ciniskāko un lielāko nodevēju, ļoti nozīmīgas spiegu sensācijas netrūkst arī Rietumvācijā. Lielākajā Rietumvācijas pēckara spiegu prāvā Karlsrūē uz apsūdzēto sola no 10. jūlija līdz 23. jūlijam atradās jau pirms pāris gadiem samērā lielā slepenībā apcietināto spiegu un dubultaģentu trijotne: Heincs Felfe, Hans Klemenss un Ervīns Tībels.

Trīs veci naciķi spiegu dienestam Hitlera laikos rūpīgi sagatavoti SD un SS slepenā dienesta ārzemju izlūkošanas virsnieki. Atstājot neiztirzātu šo triju drēzdeniešu darbošanos līdz 1945. gadam, jāatzīmē, ka tagad 46 gadus vecais Felfe pēc kara iekļuvis angļu Intelligence Service dienestā, bet 61 gadu vecais Klemenss 1950 gadā labprātīgi devies pāri robežai, lai iesaistītos krievu spiegošanas tiklā. Krievi viņu, pēc paša izteicieniem, sagaidījuši atplestām rokām. Pēc attiecīgām magaričām Klemensam uzdots mēģināt iekļūt toreiz vēl pilnīgi amerikāņu dienestā esošajā Rietumvācijas pretizlūkošanas dienestā, kurš pazīstams kā admirāļa Kanarisa pēcteča — atvaļinātā ģenerāļa Gēlena organizācija OG BND.

No tiesas procesa, kurš saprotamu iemeslu dēļ notika daļēji aiz publikai slēgtām durvīm, secināms, ka Klemenss kā vecs „specs" šo iefiltrēšanās uzdevumu veicis ļoti sekmīgi. Drīz viņš krievu spiegu tīklam un arī BDN dienestam piesaistījis savu veco paziņu Felfi un tagad 60 gadus veco advokātu Tībeli, kurš abiem kalpojis par kurjēru. Kā cilvēki ar izteiktu ārējo pretkomūnistisko stāju un veci, nepiecīešami slepenā dienesta austrumu nodaļas lietpratēji Klemenss un Felfe BND dienestā sākuši apskaužami ātru karjēru. Felfe kļūst pat valdības padomnieks, un viņam uzticēta tieši Padomju Savienības spiegu uzmanīšana, šķiet, visas Rietumvācijas mērogā. Praktiski tas nozīmēja, ka no 1954. gada līdz apcietināšanai 1961. gadā Felfe un Ko., atrazdamies šajā ļoti svarīgajā BND amatā, ir uzmanījuši paši sevi...

Nav brīnums, ka šādos ideālos apstākļos no abām pusēm lieliski samaksātie dubultaģenti ir varējuši strādāt pilnīgi netraucēti. Katru mēnesi viņi, cita stanca, krievu sakarniekiem ir nodevuši 5—10 Minoksa filmiņas ar svarīgu materiālu kopijām: sākot ar BND slepenākajiem nedēļu ziņojumiem valdībai līdz kanclera un ministru kabineta locekļu apkalpotāju biografijām. Felfem, kā sevišķi uzticamai personai, bijušas pieejamas ieskatam arī vairākas vācu pretizlūkošanas centrāles kartotēkas. Ar to varbūt izskaidrojami arī BND pēdējo gadu smagie pretizlūkošanas aģentu zaudējumi Padomju Savienībā un krievu okupētajā Austrumeiropā, kur Gēlena viri vēl bija palikuši organizēti kopš kara laika u. t. t.

Krieviem nodoto foto kopiju skaitu tiesa aptuveni vērtēja uz 15.000 Minoksa uzņēmumiem par visām iespējamajām un komūnistus interesējošām militārajām, politiskajām, slepeno dienestu un citām temām. Dubultaģenti ziņas krieviem sniegušī arī ar BND slepenajiem dienesta raidītājiem, kādēļ nopietni jautā: ko vispār Felfe un Ko. 10 gadu laikā vēl krieviem nav paspējuši nodot? Ka īpaši Felfe ir bijis izcils sava aroda dūzis, norāda apstākļis, ka pat no cietuma viņš pratis atjaunot sakarus ar krievu slepenā dienesta sakaru virsnieki un tos uzturēt līdz š. g. 15. februārim, kad, redzot, ka spēlīte zaudēta un apsolītā atbrīvošana nenāk, lūdzis iesūtīt cietumā indi.

Par šo dubultaģentu un meistarspiegu atklāšanas metodēm un apcietināšanu, kas krievu slepenajam dienestam ir viens no vissmagākajiem triecieniem Vācijā, vācu BND-centrāles darbinieki arī tiesā klusēja. Dažī fakti tomēr ļauj secināt, ka nez vai Felfes un Ko. vadzītis nav līdzis pēc ukraiņu trimdinieku Rebeta un Bandēras slepkavas un Kremļa meistarspiega Stašinska kādreizējās labprātīgās pieteikšanās vācu iestādēm. Ir izprotams, ka Felfe un Ko. Stašinskim pēc slepkavības ir ne vien atvieglinājuši ceļu pāri robežai, bet arī pēc viņa kādreizējās dezertēšanas šo presei un atklātībai saprotamu iemeslu dēļ samērā lielā nospūmainībā turēto faktu ir zibenīgi paziņojuši krieviem. Tas savā laikā komūnistiem Bandēras slepkavības lietā deva iespēju pašķidrāt propagandai un preses konferencēm, kuras ukraiņu nobendēšanā Kremlis vainoja Rietumvalstu slepenos dienestus.

Ir diezgan interesanti, ka savas prāvas laikā Felfe un Ko. izturējās diezgan bravurīgi, cita starpā paskaidrojot, ka spiegojuši krievu labā tikai bezdibeniga naida un atriebības dēļ pret angļiem un amerikāņiem par kādreizējo Drēzdenes iznīcināšanu, slikto apiešanos gūstā u. t. t. Cik liela ticamība var būt šai pasaciņai, grūti spriest, bet jāatzīmē, ka abi meistarspiegi no krieviem katrs ir saņēmuši aptuveni DM 178.000 Valsts tiesa Karlsrūē dubultaģentu iggadīgo darbošanos savukārt kvitēja ar 15 gadiem pārmācības namu Felfem, kas ir augstākais sods par spiegošanu; 10 gadiem Klemensam un 3 gadiem Tībelim. Ar šo aģentu karjēra pēc visām pazīmēm spriežot, ir beigusies uz visiem laikiem.

Tiesas procesā atklātie fakti ne vien Rietumvācijā, kur čum un mudž no krievu aģentiem un spiegu procesiem neviens vairs uzmanīļou neveltī, ir radījuši pamatīgu satraukumu, jo notiesātie krieviem ir nodevuši arī NATO noslēpumus. Dzirdami nikni pārmetumi arī Gēlenam, ka viņš savā dienestā pieņēmis vecus nacīņus un veltījot neattaisnojamu uzticību, viņu darbošanos nav pietiekami uzmanījis. Nav izslēgts, ka no amata, priekšlaicīgi pensionējoties, nāksies aiziet pat apmēram 61 gadu vecajam Gēlenam. Šīs ziņas gan ir oficiāli dementētas. Gēlena vadīto pretizlūkošanas organizāciju ieskata par visbīstamāko krievu slepenā dienesta pretspēlētāju un rēķinās, ka BND jau cārdzīvo un vēl piedzīvos ne vien pamatīgas tīrīšanas, bet arī tālejošus pārkārtojumus.

V. Aks

KREMĻA KOMENTĀRI PAR STREIKIEM

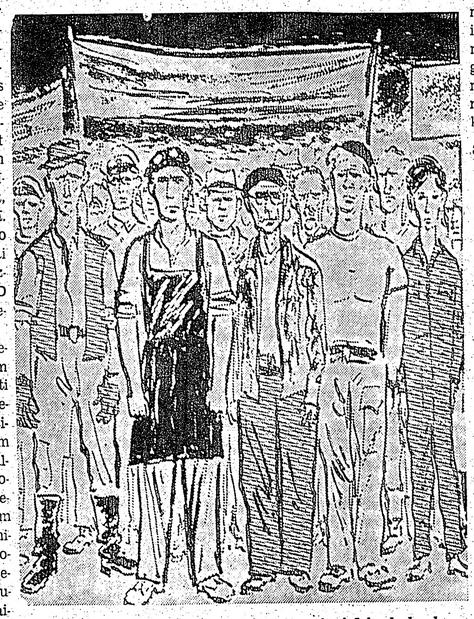

Par brīvo strādnieku streiku rietumos: Apzinīgie darba ļaudis kapitālistu zemēs grib nokratīt vergu važas. Šis proletāriāta priekšpulks nokaus nežēlīgos Volstrīta zirnekļus. Izmisuma streikā mūsu biedri prasa sev dienišķās maizes riecienu.

Par streikotājiem Pad. Savienībā: Fašistu uzkūdīti diversanti, kapitālistu spiegi un dzimtenes nodevēji iedrošinājās prasīt 5 rubļu algas pielikumu Sarkanā riteņa rūpnīcā. Tautas tiesa vainīgajiem piesprieda pelnīto sodu. Spriedums izpildīts.

LATVIEŠI TREJDEVIŅAS ZEMĒS

● ASV veselības departamenta Bruklinas veselības centru vada latviete Anna Geistaute - Elgina. Viņa medicīnu studējusi Heidelbergā, Vācijā, un papildinājusies Kolumbijas universitātē. Geistaute precējusies ar filmu režisoru Elginu.

● DV Stokholmas nodaļas rīkotās meistarsacīkstes šaušanā neparedzētu apstākļu dēļ no 8. augusta pārceltas uz 17. augustu. Vieta un stunda — kā agrāk ziņots.

● Basketbola izlases vienība, kas spēlē ar Latvians nosaukumu, ieguva Sidnejas meistarvienības nosaukumu basketbolā. Latvieši beigu spēlēs pieveica Colts vienību ar 67:48. Meistarvienībā spēlēja. J. Zutītis, A. Birstiņš, E. Hoika, D. Pešūdovs, L. Birstiņš, O. Neimanis un U. Birstiņš.

● Pētījumus par zivīm pie Džilongas jūrā ieplūstošajā upē un tās pietekas izdarījis džilongietis Andrejs Krūmiņš. Science Association of Victoria par šiem pētījumiem viņam piešķīra sevišķu apbalvojumu. Pētījuma rezultātus nesen iespieda arī Balaratas laikraksts The Courier.

● Izcilais veseŗa metējs Gunārs Vainovskis, kuram kādreiz piederēja trimdas rekords veseŗa mešanā pāri 50 m līnijai, un arī desmitkārtējs Jorkas apgabala meistars un rekordists, saslimis ar kādu muguras slimību. Patlaban viņš ievietots slimnīcā un liekas, būs vēl ilgs laiks pēc tam jāpavada gultā.

Koloniālisti apsūdz citus

Pēc vecā paņēmiena Padomju Savienībai atradies arī šinīs dienās kāds, kuru var apsūdzēt, lai gan pašu grēki daudz lielāki. Šoreiz tā ir Portugale. Kopā ar Afrikas valstīm, kuŗas interesē visas Afrikas pārvēršana melnā imperijā, Maskava AN uzbrukusi Portugalei. Tā esot koloniāla valsts, kuŗai nekavējoties jāizvācoties no Afrikas, nododot kolonijas iedzimtajiem.

Negribam pieskarties nedz Portugales tiesībām, nedz tās izrīcībai Afrikā, varam tikai sacīt, ka portugaļi nekādā ziņā nekultivē rasismu un brutālu apiešanos ar iedzimtajiem. Gribam gan norādīt uz paša Portugales apsūdzētāja — Pad. Savienības — koloniālo imperiju, kuŗa aptver daudz lielāku apspiesto skaitu un plašāku territoriju, ieskaitot arī Latviju. Maskavas koloniālisti, valstis un tautas apspiežot, dījuši pamatīgu satraukumu, jo notiesātie krieviem ir nodevuši arī NATO noslēpumus. Dzirdami nikni pārmetumi arī Gēlenam, ka viņš savā dienestā pieņēmis vecus nacīņus un veltījot neattaisnojamu uzticību, viņu darbošanos nav pietiekami uzmanījis. Nav izslēgts, ka no amata, priekšlaicīgi pensionējoties, nāksies aiziet pat apmēram 61 gadu vecajam Gēlenam. Šīs ziņas gan ir oficiāli dementētas. Gēlena vadīto pretizlūkošanas organizāciju ieskata par visbīstamāko krievu slepenā dienesta pretspēlētāju un rēķinās, ka BND jau cārdzīvo un vēl piedzīvos ne vien pamatīgas tīrīšanas, bet arī tālejošus pārkārtojumus.

Kādu ainu redzam rietumos?

Atceramies grieķu karaļa viesošanos Londonā. Demonstrantu tūkstoši aplenca Anglijas ķēniņienes pili, lai panāktu komūnistu atbrīvošanu, bet neviens neminēja, lai Grieķijas bērni, kuŗus nolaupīja pilsoņu karā, tiktu atbrīvoti un nosūtīti uz dzimteni. Protams, šie bērni tagad ir izauguši, pamatīgi izskoloti komūnismā, bet tomēr ir un paliek grieķi savās sirdīs. Par viņiem neviens nedemonstrēja. Nedemonstrēja arī neviens pret Maskavas sūtītiem augstmaņiem, kuŗi plūda uz Londonu viens aiz otra, un kuŗu zemē vispār par kaut kādu opoziciju nevar būt runas. Tur tūkstošiem cilvēku vēl joprojām mīt vergu nometnēs, jo nav bijuši spējīgi sajūsmināties par brutālāko valsts iekārtu pierādījušos komūnismu.

Kādēļ neviens londonietis, ieskaitot lordu Raselu, kuŗam rūp atompētījumu izbeigšana, nedemonstrē pret necilvēcībām, tautu iznīcināšanu, satelitu izlaupīšanu un cilvēka tiesību brutālāko apspiešanu lielākajā pasaules koloniālā imperijā — Padomju Savienībā? Vai tikai Afrikā apspiestajam ir cilvēka tiesības? vai tikai Afrikā ir kolonijas?

Vai Latvijā, kur katrā lielākā uzņēmumā, katrā kolchozā vai sovchozā, katrā iestādē novietots okupantu vagars, cilvēkam tiesību un brīvības nevajag? Vai latvieši paši nevar savu zemi pārvaldīt? Kāpēc zeme, kuŗa brīvības laikos sevi pierādīja par dzīvot spējīgu, ir jāapspiež, turot tanī kaŗaspēku miera laikos milzīgā, ne ar ko attaisnojamā skaitā? Kādēļ Latvijas iedzīvotājiem nav tiesības pat papīkstēt par atomraķešu bāzu novietošanu zemē, līdz ar ko kaŗa gadījumā apdraudēta tautas eksistence? Vai humānais lords Rasels, kuŗam sekotāju netrūkst arī latviešu vidū, nevarētu pademonstrēt Pad. Savienības sūtniecības priekšā, aicinot padomju okupantus izvākt atomieročus no Latvijas un kaimiņu zemēm?

Bet tādas demonstrācijas nenotiek. Nešaubāmies, ka Portugāli padzīs no Afrikas, varbūt pat ar rietumu valstu balsīm AN. Bet padomju varas kungus padzīs tikai apspiestās tautas, ieskaitot pašu krievu tautu.

Mēs, trimdas latviešu saime, esam par brīvību. Bet tikai par pilnīgu brīvību, kuŗu var baudīt arī mūsu tauta. Tādā virzienā mums jācīnās, tādai cīņai mums jāaicina palīgi no visām pasaules tautām.

Meteors

KREMĻA SLEPENĀ DIENESTA UPURI

Kādreizējo ukraiņu trimdinieku politisko vadītāju Rebeta un Bandēras noslepkavošana un viņu slepkavas — Kremļa slepenā dienesta aģenta Stašinska nesenāas sensācionālās prāvas materiāli, cik zināms, ir pamudinājuši amerikāņu slepeno dienestu visā brīvajā pasaulē nopietnāk pārbaudīt apmēram 150 pretkomūnistisko politiķu un vadošu nacionālo trimdinieku nāves iemeslus, kuŗi no 1956. līdz 1962. gadam samērā mīklainos apstākļos miruši ar sirds vājumu vai līdzīgām kaitēm. Kādi būs amerikāņu slepenā dienesta slepenās izmeklēšanas rezultāti un vai tie jebkad pilnīgi kļūs zināmi plašākai atklātībai, par to pastāv dalīti uzskati. Jāpieņem, ka izmeklēšana skars arī pāris latviešu samērā mīklainos nāves apstākļus. No dažiem ziņu avotiem jau tagad samērā droši secināms, ka no šīm 150 personām vismaz 16 nav mirušas dabiskā nāvē, bet gan kritušas par upuri Padomju Savienības slepenā dienesta rafinētajiem slepkavām, kuŗu rokdarbu no sirds triekas atšķirt gandrīz nav iespējams pat izsmalcinātākajās medicīniskajās izmeklēšanās.

Par Kremļa tagadējo valdnieku cavēletajām slepkavībām un to metodēm ārzemēs teicamus materiālus sniedz arī nesen vācu valodā iznākusī Kārļa Andersa (Karl Anders) grāmata Slepkavība pēc pavēles („Mord auf Befehl"). Grāmatu izdevis: „Verlag Fritz Schlichtenmayer, Tübingen".

Pagaidām pagrūti atšifrēt, kas slēpjas aiz autora pseudonima, bet šī grāmata no līdzīgiem izdevumiem krasi atšķiras ar savu gandrīz vienreizējo lietiškību un daudziem bezkomentāru materiāliem no Stašinska tiesas procesa, kuŗa iznākumā slepkavu 1962. gada 19. oktobrī notiesāja tikai uz 8 gadiem pārmācības namā. No sniegtajiem tiesas protokoliem un citiem dažādu avotu dokumentiem redzama ne vien Stašinska tapšana par spiegu, bet arī viņam čekas ģenerāļa Serova sniegtā speciālizglītība Kremļa ienaidnieku un politisko trimdinieku slepkavošanai.

Daudzas dokumentu kopijas, beztrokšņa indes pistoles uzņēmums, notikušo slepkavību rekonstrukcijas plāni un daudzas interesantas liecības, kā arī pasa Stašinska izteikumi par Bandēras nonāvēšanu un labprātīgās pieteikšanās iemesliem amerikāņu un vācu policijas istādēm sniedz labu ieskatu Padomju Savienības slepenā dienesta un terrora organizācijas aizkulisēs.

Grāmata — kuŗa nepaliks bez plašas atbalss — ieteicama sevišķi tiem, kuŗi apgalvodami, ka pie Chruščeva tagad jau itin viss kļuvis daudz labāks un humānāks, jūsmo par Kremļa sludinātājām miermīlīgās koeksistences parolēm. Šī grāmata atklāj daudz no tā, kas aiz šīm parolēm slēpjas.

OTRĀS DAUGAVAS VANAGU DIENAS ANGLIJĀ

Otrās Daugavas vanagu dienas Anglijā notiks nedēļas nogalē 14. un 15. septembrī Bradfordā. Programmā ietilpst: DVF delegātu pilnsapulce (14. septembrī), sporta sacensības, viesa no Zviedrijas pulkveža Aleksandra Plensnera referāts ar sekojošām pārrunām, kas galvenokārt risināsies pašas DVF nodaļas namā. Svinību centrālā daļa risināsies Viktorijas aulā, Šiplejā, ar svētku jundu, vīru koŗa Daugava, tautas deju kopas Sakta un paredzams arī Kāmoliņa un Auseklīša priekšnesumiem un balli, kas būs sestdien, 14. septembŗa vakarā.

DV dienu praktisko izkārtojumu veic DVF Bradfordas nodaļa ar valdes priekšsēdi K. Šneideru priekšgalā, sadarbībā ar Daugavas Vanagu Fonda valdi. Sporta sacensības kārto DVF sporta vadītājs A. Freimanis. DVF nodaļas un kopas aicinātas savlaicīgi gatavoties šim nozīmīgajam DV dienu notikumam, lai kuplā skaitā iespētu tajās piedalīties.

PĀRDOMAS PAR LATV

Latviešu grāmatu klāsts trimdā ir tik liels, ka laikam nebūs nevienā, kam būtu visas izdotās grāmatas, kaut arī ir zināms, ka nedaudziem ir gandrīz visas. Lielākie latviešu grāmatu apgādi pēc vienas grāmatas iespiešanas izdod otru, kuŗai seko cita, mazākie apmierinās ar dažām grāmatām gadā.

Visvairāk pieprasīti ir latviešu rakstnieku oriģināldarbi. Grāmatu saturā liela dažādība: trimdinieku dzives notikumi, atmiņas par latviešiem un Latviju, jaunības atmiņas, arī grāmatas ar vēsturisku saturu, Jauno rakstnieku grāmatas ar mazāk izpērumiem grūtāk pārdot, jo lasītājs nav drošs, kā grāmata uzrakstīta vai kāds varētu būt tās saturs. Visgrūtāk iet jaunajiem dzejniekiem ,kam pa lielākai daļai grāmata jāizdod ar saviem līdzekļiem.

Šai grupā būtu pieskaitāmas arī tās grāmatas, kas tagad iznāk pārspiedumos, bet kādreiz izdotas jau Latvijā. Dažreiz gan kaunīgi „aizmirsts", ka šis ir Latvijā izdotas grāmatas pārspiedums, bet parasti to atzīmē, dažkārt ar mazāka izmēra burtiem.

Pēdējā laikā arvien vairāk sāk izdot atmiņas vai memuārus, gan sabiedrisku darbinieku, politiķu, kaŗavīru vai māksliniekiem. Gandrīz ikvienā interesants ir tēlotais attiecīgais laikmets ar raksturīgiem notikumiem, bet dažās grāmatās nevar samierināties ar pašu rakstītāja personas izcelšanu. Tā kāda politiķa grāmatā gandrīz vai jāsaprot, ka autors Latviju ir uzcēlis, bet pārējie to noārdījuši, un, ja viņš būtu varējis paturēt savus politiķa amatus ilgāk, vadot arī valsts likteņus, tad Latvija vēl tagad būtu brīva.

Dažās nav atzinīgu vārdu par Latvijas neatkarības pēdējo 6 gadu valdību, dažās vietās tie liekas rūgtuma pilni. Kāds cits politiķis savās atmiņās aizstāv šo laiku, dodot arī šī laikmeta raksturojumu. Kāds kaŗavīrs, aug-

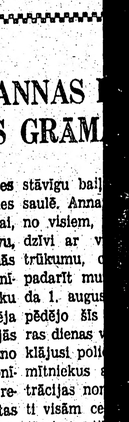

stākā dienesta [illegible] leģiona kaujas [illegible] liet zemāks, d[illegible] ritājušas citādi[illegible] saka, ka ablen[illegible]

AIJA N[illegible]
belgusi Toro[illegible]
medicinas fak[illegible]
ir korporācija[illegible]

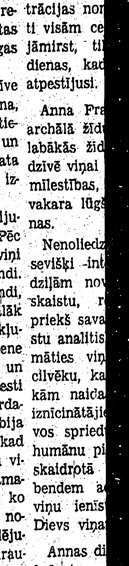

VIJ[illegible]
belgusi Toro[illegible]
gūstot B.A.
turē. Jaunā[illegible]
rāciias

Dr. E. Upenieks

PIEZĪMES PAR ANNAS [illegible] DIENAS GRĀM[illegible]

Veltot šis piezīmes Belzenes mocekles, jaunās zīdu meitenes Annas Frankas dienas grāmatai, gribas reizē cieņā nolikt galvu, atceroties arī tās latviešu jaunās mocekles, kas ne mazāk mežonīgos apstākļos un ne ar mazāku ideālismu apgarotas upurēja savu jaunību kaut kur plašajās Sibirijas tundrās vai sarkano mokū kambaros. Nekur mežonīgums neparādās tik rupjā un redzamā formā kā tad, kad tas bezjēdzīgi iznīcina nevainīgas dzīvības.

Anna Franka, kuŗas Isā dzīve jau ir iedzivināta arī uz ekrāna, šķiet, daudz pārliecinātāk un tiešāk runā, kad viņas rūpīgi un atjautīgi rakstīto dienas grāmata lasa. Daudzi kritiķi par to ir izteikušies ļoti atzinīgi.

Annas Frankas vecāki ir bijuši turīgi tirgotāji Vācijā. Pēc Hitlera nākšanas pie varas viņi pārcēlušies dzīvot uz Holandi. Kad vācieši okupēja Holandi, Franku ģimene nolēmusi tālāk nebēgt. Taču drīz pēdējā kļuvuši tik nedroši, ka šī ģimene kopā ar Van Daan ģimeni un zobārstu Nussel bijuši spiesti paslēpties kādā vecā Amsterdamas mājas piebūvē. Annai bija tikko piepildījušies 13 gadi, kad kā dzimšanas dienas dāvanu viņa bija saņēmusi dienas grāmatu. Sākumā viņa nezinājusi, ko ar to darīt, bet drīz vien to nosaukusi par Kitiju un izvēlējusies to kā savu uzticamāko draugu, kam vienīgai apsolījusi uzticēt savus intimākos noslēpumus. Kā viņa pati saka, Kitijai jābūt draudzībā ar to Annu, kuŗa nekad nav redzama uz ārieni un kuŗu neviens cits nepazīst.

2 gadus 8 cilvēki ir pavadījuši šai no ārpasaules noslēgtajā pa[illegible]

stāvīgu baiļ[illegible] saulē. Anna[illegible] no visiem, [illegible] dzīvi ar v[illegible] trūkumu, [illegible] padarīt mu[illegible] da 1. augus[illegible] pēdējo šīs [illegible] ras dienas [illegible] klājusi poli[illegible] mītniekus [illegible] trācijas nor[illegible] tī visām ce[illegible] jāmirst, tī[illegible] dienas, kad[illegible] atpestījusi.

Anna Fra[illegible] archālā žīdi[illegible] labākās žīd[illegible] dzīvē viņai [illegible] mīlestības, [illegible] vakara lūgš[illegible] nas.

Nenoliedz[illegible] sevišķi -int[illegible] dziļām no[illegible] skaistu, r[illegible] priekš sava[illegible] stu analītis[illegible] mātīes viņ[illegible] cilvēku, ka[illegible] kām naida[illegible] iznīcinātāji[illegible] vos spried[illegible] humānu pl[illegible] skaidrotā [illegible] bendem a[illegible] viņu ienīs[illegible] Dievs viņa[illegible]

Annas di[illegible] brīnota ne[illegible] rārs darbs[illegible] ments, bet [illegible] ieskats vie[illegible] problēmās[illegible] kritiskajos[illegible] organisms [illegible] kām psi[illegible]

PĀRDOMAS PAR LATVIEŠU GRĀMATNIECĪBU

Indra Gubiņa

Latviešu grāmatu klāsts trimdā ir tik liels, ka laikam nebūs nevienam, kam būtu visas izdotās grāmatas, kaut arī ir zināms, ka nedaudziem ir gandrīz visas. Lielākie latviešu grāmatu apgādi pēc vienas grāmatas iespiešanas izdod otru, kuŗai seko cita, mazākie apmierinās ar dažām grāmatām gadā.

Visvairāk pieprasīti ir latviešu rakstnieku oriģināldarbi. Grāmatu saturā lieļa dažādība: trimdinieku dzīves notikumi, atmiņas par latviešiem un Latviju, jaunības atmiņas, arī grāmatas ar vēsturisku saturu, jauno rakstnieku grāmatas ar mazu izņēmumiem grūtāk pārdot, jo lasītājs nav drošs, kā grāmata uzrakstīta vai kāds varētu būt tās saturs. Visgrūtāk iet jaunajiem dzejniekiem ,kam pa lielākai daļai grāmata jāizdod ar saviem līdzekļiem.

AIJA NIEDRAGA
beigusi Toronto universitātes medicīnas fakultāti. Jaunā ārste ir korporācijas Gundega locekle.

Šai grupā būtu pieskaitāmas arī tās grāmatas, kas tagad iznāk pārspiedumos, bet kādreiz izdotas jau Latvijā. Dažreiz gan kaunīgi „aizmirsts", ka šis ir Latvijā izdotas grāmatas pārspiedums, bet parasti to atzīmē, dažkārt ar mazāka izmēra burtiem.

Pēdējā laikā arvien vairāk sāk izdot atmiņas vai memuārus, gan sabiedrisku darbinieku, politiķu, karavīru vai mākslinieku. Gandrīz ikviena interesants ir tēlotais attiecīgais laikmets ar raksturīgiem notikumiem, bet dažās grāmatās nevar samierināties ar paša rakstītāja personas izcelšanu. Tā kāda politiķa grāmatā gandrīz vai jāsaprot, ka autors Latviju ir uzcēlis, bet pārējie to noārdījuši, un, ja viņš būtu varējis paturēt savus politiķa amatus ilgāk, vadot arī valsts likteņus, tad Latvija vēl tagad būtu brīva.

Dažās nav atzinīgu vārdu par Latvijas neatkarības pēdējo 6 gadu valdību, dažās vietās tie liekas rūgtuma pilni. Kāds cits politiķis savās atmiņās aizstāv šo laiku, dodot arī šī laikmeta raksturojumu. Kāds karavīrs, augstākā dienesta pakāpē, apraksta leģiona kaujas, kāds cits, mazliet zemāks, domā, ka kaujas noritējušas citādi, vēl kāds trešais saka, ka abiem nav taisnība. Vilkolingenā pie Bodenes ezera, kiem, dzejniece pavada savas dienas, kārtojot manuskriptus savu dzeju jaunizdevumam un laiku pa laikam ieskatoties tajos latviešu izdevumos, kas viņai pieejami. Gadiem aizejot, radu, draugu un paziņu pulciņš izklīdis, daudzi jau aizsaulē. Tikai retais cieminš atrod ceļu uz viņas attālo mītni. No latviešu literātiem Skalberga piemin Ad. Šildi, P. Klānu, Andr. Eglīti, V. Tomu.

Par antoloģiju Lettische Lyrik beidzamajā laikā presē parādījušās vairākas atsauksmes. Plašākā ir I. Ivaska Kritiskas pārdomas par antoloģijām Jaunās Gaitas 38. n-rā. Kritika izteikta tur galvenokārt par autoru un dzejoļu izvēli. Sirmā dzejniece, pieminot savu 60 darba gadu pieredzi, izskaidro savu rīcību. No sākta gala viņa mēģinājusi parādīt vāciešiem, cik neparasti daudz labu dzejnieku var būt skaitliski mazajai latviešu tautai. To nepierādīt ar četru vai pat desmit autoru izlasi. Tai pašā laikā adekvāti tulkot var tikai garīgi tuvus dzejniekus, un daļa uzņemto autoru reprezentēti minimālā apmērā tikai tādēļ, ka viņu dzeja garīgi sveša tulkotājai. Ar smaidu viņa piemin dažas puķainas, jūsmīgas frazes, kas savā laikā ieguva lielu slavu . . . Ir labi runāt par vairāku tulkotāju sastādītu antoloģiju, bet bez Ekhardes - Skalbergas un varbūt jaunās divvalodu dzejnieces Zeltītes Avotiņas nav šodien citu vācu dzejnieku, kas spētu tulkot latviešu dzeju. Metjūsa antoloģija angļu valodā lieku reizi parāda, kādas kuriozitātes var rasties, ja dzejoļus tulko zinātnieks - filologs.

Ir jādomā arī par lasītājiem — tagadnes vāciešiem. Viņiem Raiņa domu pasaule neliksies ne sevišķi interesanta, svaiga, ne arī tipiski latviska; tulkojumā nerezdamā kļūst Raiņa lielā loma valodas jaunveidošanā. A. Čaka dzeja turpretī nav zaudējusi savu svaigumu un pievilcību arī

Dr. P. Vasariņš

CIEMOS PIE ELFRĪDAS EKHARDES - SKALBERGAS

VĒSTULE LA NO RIETUMVĀCIJAS

gadiem aizejot. Mierkalnam nosamērīgi liels dzejoļu skaits piešķirts tieši tādēļ, ka viņa pirmo gadu dzejai ir neparasti amizanta, asprātīga piegarša — kodīga, kā ar ogļskābo gāzi piesātināta limonāde. Pārāk daudz mūsu literātūrā ir morālizēšanas, labu nodomu, pārāk maz māksliniecīskās vērtības. „Leistung bedeutet mehr als Gesinnung," saka sirmā dzejniece.

O. Stumbra dzejoļu nav gluži vienkārša iemesla dēļ: viņa pirmā dzeju grāmata parādījās apm. gadu pēc antoloģijas manuskripta nobeigšanas. Sekot vissai periodikā izkaisītajai dzejai un iegādāties visu bagātīgo jauno grāmatu ražu nav iespējams gluži saprotamu iemeslu dēļ. Bez tam Ekhardas - Skalbergas galvenā uzmanība pašreiz pievērsta viņas pašas dzejoļu jaunizdevumam.

Sarunās aizritējušas vairākas stundas. Pieminēti gan Nujorkas jaunie dzejnieki — Skalberga sevišķi cienī Saliņu, Taunu, gan vidējā paaudzē — Veltas Tomas specifiski latviskā dzeja . . . kā gan tulkot Sējzemi?

Pieminētas baltvācu gaitas trimdā, viņu atmiņas par Latviju kā dzimteni. Aplūkots kāds sena gobelēna fragments, tagad krēsla atzveltne, kurā redzamas kādas pils kontūras. Nolasīts dzejnieces nekrologs sev pašai, pārstaigājot garo ceļu no mākslas un literātūras gaisotnes dzimtenē līdz šīsdienas vientuļībai un nezināmajam beidzamajam datumam.

Viss mazais dzīvoklis pilns grāmatām, gleznām, liecībām par kādu interesantu laika posmu, kas pieder vēsturei.

Izejot senlaicīgās vecpilsētas tuvākajās ielās, jūtos kā citā gadsimtā. Pagātni un tagadni apvienot šai vakarā varējusi sirmā dzejniece ar zēngalviņu un cigareti, kas vienā elpā var cītēt Raini, Čaku un Mierkalnu.

Vācijā, 1963. g. jūlijā.

BŪS JĀVAR

Tavā jaunajā sirdī
Nepazīts smagums krīt.
Tev ir skumji un grūti.
Būs jāvar pasmaidīt.

Pagriez seju pret sauli,
Nožūst ātrāk lai vaigs.
Bet sāpes, tavas sāpes
Spēs dziedēt tikai laiks.

MĀKSLAS CHRONIKA

KNUTA LESIŅA „VĀJUMA SPĒKS" PARĀDISIES UZ SKATUVES MINEAPOLĒ.

Tieši pirms viena gada — 1962. gada jūlija mēnesī — latviešu laikrakstos parādījās informācija, ka Ņujorkas Ceļojošais teātris, ar režisoru Jāni Šābertu, savai turnejai izvēlējies Knuta Lesiņa 3 cēlienu komēdiju „Vājuma spēks." Taču no paredzētām izrādēm toreiz nekas neiznāca— kādai tēlotājai atteicoties no lomas . . . Bet ko neizdevās paveikt Ņujorkas ceļojošam teātrim, to tagad uzņēmusies paveikt Daugavas Vanagu Minesotā teātŗa kopa Mineapolē. Lugas iestudēšana jau pasākta. Režisora pienākumus uzņēmies Andris Valdmanis. Par dekorātoru aicināts jaunais gleznotājs Skujiņš.

Komēdijas „Vājuma spēks" pirmizrāde Mineapolē paredzēta 5. oktobrī, saistot šo izrādi ar lugas autora Knuta Lesiņa 35 gadu rakstniecības darbu atceri. Ja līdz šim Knutu Lesiņu vairāk pazinām kā veiksmīgu novelistu, stāstu rakstnieku un dzejnieku, tad tagad ar interesi gaidīsim viņa veikumu skatuves rakstniecībā. Šo interesi jo sevišķi kāpina tas, ka Knuts Lesiņš ne vien daudz interesējies par teātŗa mākslu, bet septiņus gadus bijis mūsu Nacionālās operas drāmaturgs.

E. T.

Ar vieglu humoru viņa atceras savu literāro gaitu sākumu. Baltvācu dzeja tai laikā bija iestigusi diezgan pašaurās robežās kā tematikas, tā formas ziņā. Dzejnieki pa lielākai daļai bijuši kungi cienījamos gačos. Jaunās Elfrīdas Ekhardes dzejoļi toreiz viegli ieguva lasītāju un kritikas uzmanību. Tā laika konservātīvajās muižnieku un pilsoņu dzeja garīgi sveša tulkotājai. Ar emancipācijas uzskatiem, drošo, brīvo uzvešanos, zēngalviņu un cigareti — izraisīja vēl lielāku šoku nekā elles ķēķa iemītnieki mūsdienās.

Ap 1903. gadu, nepilnu 20 gadu vecumā viņa pārņem avīzes Neueste Rigasche Nachrichten literārā pielikuma vadību. Mekļējot pēc jaunā gara, jaunām domām pārsaldinātā romantisma un sastingušā formālisma piesātinātajā baltvācu 19. g. s. literātūrā, viņa iepazīstas ar latviešu dzeju. Vecās zemnieku tautas jaunā dzeja viņu pārsteidz kā ar savu spēku, tā ar izjūtu bagātību, tematu dažādību. Tā rodas pirmie tulkojumi, no kuŗiem pēc gadiem rodas pirmā latviešu dzeju antoloģija. Ekhardē - Skalberga turpina dzejot arī pati, un viņas soneti, kā arī Puškina dzejas tulkojumi parādījušies grāmatā. Baltvācu presē viņa darbojas ap 40 gadu, nezaudējot jaunības entuziasma pilnas tradiciju lauzējas slavu.

Ar repatriēšanos 1939. g. sākas grūts dzīves posms, kas beigās viņu noved mazajā kūrvietas pilsētiņā pie Bodenas ezera. Dzīvojot vientulībā un zināmā atšķirtībā no citiem gara līdzinieku sumā tomēr atmiņas dod lasītājiem interesantu lasāmvielu.

No tulkojumiem laikam visvairāk iecienīti ziemeļnieku rakstnieku darbi ,kas latviešiem liekas tuvāki. Labi panākumi bijuši arī dažiem no vācu valodas tulkotiem darbiem, kur darbība risinās Otrā pasaules kaŗa laikā. Viens tulkojums varbūt padevies labāks par otru; viens tulkotājs varbūt vairāk iedzīvojies tulkojamā darbā kā otrs, bet caurmēra tulkojums lasītāju apmierina. Gan jāsaka, ka dažs tulkotājs ar tulkojumu steidzies un nonācis laika trūkumā, gadījies, ka tulkojums neatbilst labai latviešu valodai, it sevišķi tas sakāms par teikumu uzbūvi. Tā gadījies ar Austrumprūsijas dienas grāmatu, ko tulkojis pazīstams latviešu rakstnieks, bet liekas, nav bijis pietiekami laika pārstrādāt tulkojumu. Grāmatu glābj tas, ka tās saturs ar straujo darbību nelauj pie valodas trūkumiem ilgāk kavēties.

Ir izdevumi, kas apgādiem nav devuši materiālus panākumus, bet kas varbūt publicēti, lai šos darbus saglabātu latviešu kultūrai. Te atzīmējami divi lieli izdevumi: Latviešu tautas dziesmas 12 sējumos un Raiņa kopotie raksti, kas pagaidām iznākuši 13 sējumos. Te ielikts daudz darba un ieguldīti lieli līdzekļi, bet šādi izdevumi nav devuši gaidītos materiālos panākumus, jo vēl vienmēr gaida uz pircējiem apgādu plauktos.

Latviešu grāmatai vēl arvien ir lasītāji, jo citādi izdevēji nesteigtos ar jaunu grāmatu izdošanu. Cadās arī, ka dažas labas grāmatas izdevējam vairs nav, un jāsaņem atbilde: „Izpirkta, vairs nav dabūjama." V. Irbe

. . . Šīm nepilnīgajā pasaulē ir retums, kad bagātība un skaistums iet roku rokā.

Spējas izstāstīt kādu notikumu skaidri un labi nav visiem piešķirtas.

Vodehauss (P. G. Wodehouse)

VIJA RAMIŅA
beigusi Toronto universitāti, iegūstot B.A. gradu modernā vēsturē. Jaunā akadēmiķe ir korporācijas Spīdola locekle.

Dr. E. Upenieks

PIEZĪMES PAR ANNAS FRANKAS DIENAS GRĀMATU

Veltot šīs piezīmes Belzenes mocekles, jaunās žīdu meitenes Annas Frankas dienas grāmatai, gribas reizē cieņā nolikt galvu, atceroties arī tās latviešu jaunās mocekles, kas ne mazāk mežonīgos apstākļos un ne ar mazāku ideālismu i apgarotas upurēja savu jaunību kaut kur plašajās Sibirijas tundrās vai sarkano moku kambaros. Nekur mežonīgums neparādās tik rupjā un redzamā formā kā tad, kad tas bezjēdzīgi iznīcina nevainīgas dzīvības.

Anna Franka, kuŗas īsā dzīve jau ir iedzīvināta arī uz ekrāna, šķiet, daudz pārliecinātāk un tiešāk runā, kad viņas rūpīgi un atjautīgi rakstīto dienas grāmata lasa. Daudzi kritiķi par to ir izteikušies ļoti atzinīgi.

Annas Frankas vecāki ir bijuši turīgi tirgotāji Vācijā. Pēc Hitlera nākšanas pie varas viņi pārcēlušies dzīvot uz Holandi. Kad vācieši okupēja Holandi, Franku ģimene nolēmusi tālāk nebēgt. Taču drīz apstākļi kļuvuši tik nedroši, ka šī ģimene kopā ar Van Daan ģimeni un zobārstu Nussel bijuši spiesti paslēpties kādā vecā Amsterdamas mājas piebūvē. Annai bija tikko piepildījušies 13 gadi, kad kā dzimšanas dienas dāvanu viņa bija saņēmusi dienas grāmatu. Sākumā viņa nezinājusi, ko ar to darīt, bet drīz vien to nosaukusi par Kitiju un izvēlējusies to kā savu uzticamāko draugu, kam vienīgai apsolījusi uzticēt savus intimākos noslēpumus. Kā viņa pati saka, Kitijai jābūt draudzībā ar to Annu, kuŗa nekad nav redzama uz ārieni un kuŗu neviens cits nepazīst.

2 gadus 8 cilvēki ir pavadījuši šai no ārpasaules noslēgtajā patvērumā, kur visos sīkumos labā stilā apraksta. Tā risinot savas personīgās problēmas, viņa bieži nonāk pat līdz visintīmākām piezīmēm.

Lasot lappusi pēc lappuses, var interesanti novērot, kā mazā Anna, kuŗai sākumā bija lielāka interese runāt par draudzenēm, par vecākiem, par dzīves apstākļiem, arvien vairāk sāk uzmanību pievērst problēmām, kas saistās ar pretējo dzimumu.

Tajā pašā paslēptuvē dzīvo arī Pēteris Van Daans, kas ir vienu gadu vecāks par Annu. Viņš Annā pamodina kādu vecu atmiņu par kādu citu zēnu — Pēteri Veseli (Wessel), kas ar savu pieklājīgo uzvedību jau toreiz saistījis viņas uzmanību. Tagad viņa domā, ka to Pēteri viņa pat varētu apprecēt un pieglaust savu valgu viņējam, bet neko vairāk.

Par seksu viņa šad tad ir kaut ko dzirdējusi, bet nu laiks ir pienācis, lai to noskaidrotu. No vecākiem viņa dabū tik daudz zināt, ka par to nav jārunā ar zēniem, nedz jāatbild uz šādiem jautājumiem.

Šis pats Pēteris, ar kuŗu katru dienu ir jāsatiekas, agrāk viņu nekad tā nebija interesējis. Tagad viņa jūt, ka viņš un neviens cits no klātesošiem varētu aizpildīt to iekšējo tukšumu, ko viņa savā dzīvē arvien vairāk sāk just.

Van Daanu pastāvīgie ģimenes strīdi, nenoteiktais politiskais stāvoklis, baismīgās ziņas par vāciešu aizvestajiem draugiem un paziņām viņu vairs tā nenospiež, jo viņai tagad ir draugs, kas interesē par visu vairāk. Kaut arī vecāku uzmanības neatstāj, lai sekotu Annas jaunās draudzības izveidošanai, taču nav jāgaida ilgi, lai Anna un Pēteris rastu izdevību just pirmā skūpsta reibumu. Tas sāk atkārtoties arvien biežāk, un arī sākumā kautrīgais Pēteris sāk justies arvien drošāks un pat par daudz pārdrošs. Annai nav sveša zēnu nesavaldība šādās situācijās, to viņa ir lasījusi grāmatās, kas kādreiz ir nonākušas viņas rokās gan ar vecāku atļauju, gan bez tās. Bet viņa arī apzinās dzīves reālo pusi un savus pienākumus pret to. Tāpat mazā Anna apzinās arī šādas spēles konsekvences, un tādēļ viņa izšķiras ļoti ātri, cik tālu to var vest. Protams, te daudz palīdz arī prātīgu un rūpīgu vecāku padoms.

Interesanta ir 14 gadīgās meitenes šo radušos attiecību analize. Savā jaunajā draugā viņa sākata vāja rakstura slinku zēnu, kuŗam nav ne reliģijas, nedz cieņas pret Dieva vārdu. Par viņu, kuŗš mīl ņemt visu viegli, viņa saka šādus skaistus vārdus: „Kā varētu viņam likt saprast, ka viss, kas liekas viegls un pievilcīgs, beidzot ierauj bezdibenī, kur nav ne skaistuma, ne draugu, ne palīdzības un no kuŗa tikpat kā neiespējams vairs izkļūt." Tālāk par viņa neticību Dievam viņa saka: „Cilvēkiem ar ticību jābūt laimīgiem, jo ne katram ir ticība debess lietām."

1944. gada 7. martā, liekas, viņa ir rakstījusi visskaistāko savas dienas grāmatas lappusi. Tur viņa saka, ka Anna vairs nav tā, kas bijusi pirms 2 gadiem. Blakus tam, ka viņas interešu loks ir pilnīgi mainījies, un viņa pati ir kļuvusi vairāk noslēgta savos noslēpumos, pat pret tēvu un māti, viņai ir radies arī sevišķs prieks „par visu, kas ir labs, mīļš un skaists". Par šo prieku viņa turpmāk sāk ik vakarus pateikties Dievam savu vakara lūgšanu noslēgumā. Viņa saka: „Kas ir laimīgs, tas dara citus laimīgus. Tas, kam ir drosme un ticība, nekad nepazudīs nelaimē."

Ievērojot apstākļus, kādos ir jādzīvo šiem astoņiem cilvēkiem, starp tiem Annai un Pēterim, un ievērojot sevišķi Annas impulsīvo un straujo dabu, būtu jānonāk pie ļoti viegli paredzamām sekām. Ja tas tā nenotiek, tad par to jāpateicas, kā viņa pati to vēlāk saka, Annas otrai pusei, kas ir daudz labāka, ideālāka un pilnīgāka. Šī otrā puse tomēr nerodas pati no sevis, tā ir jāizveido un dažreiz pat ar lielu piepūli. Kā to darīt, Anna saka: „Būtu svarīgi un cēli katram ik nakti pirms gulēt iešanas spēt pārdomāt un novērtēt pagājušās dienas notikumus. Tas nemanot katram dotu iespēju laboties un sasniegt lielāku pilnību. Katram ir jāzina, ka mierīga sirdsapziņa cilvēku dara stipru."

Annas dienas grāmata ir nozīmīga daudzējādā ziņā. Vispirms, tā ļauj ieskatīties tai apslēptajā ideālismā ,kas bieži mīt daudzos labi audzinātos jauniešos. Pubertāte, kas citos gadījumos izraisa pat visnožēlojamākās krizes, šādiem jauniešiem turpretī rada dziņas pēc visa, kas ir daiļš, mīļš un skaists.

Otrkārt, tā mums rāda, cik liela nozīme ir priekšzīmīgai ģimenei, labām skolām un reliģiskai audzināšanai, lai no bērna izveidotos krietns jaunieklis vai jaunava. Grāmatu izvēlei attiecīgā vecumā ir sevišķi izšķirīga nozīme uzskatu un rakstura veidošanā.

Treškārt, tā pierāda, ka morāliski pat visdegradējošākie apstākļi nespēj skart meitenes labos tikumus, ja tai ir ieaudzināta ticība augstākiem dzīves ideāliem.

Žīdu nežēlīgās vajāšanas vēl līdz šim ir neizskaidrots fainomens. Taču ir nenoliedzams fakts, ka samērā maza tauta tomēr cilvēces vēsturē un visā kristīgajā kultūrā ir atstājusi neizdzēšamas pēdas. Runājot par šo, der apstāties pie Annas dienas grāmatas pēdējās lappuses, kuŗu viņa ir rakstījusi 3 dienas pirms apcietināšanas. Viņa saka: „Es esmu pretrunu mudžeklis." Šai lappusē viņa runā tuvāk par divām Annām, kas mīt viņas personā. Viena, ko redz no ārienes, ir vieglprātīga, spītīga, pļāpīga un šķietami palaidnīga. Otrā daudz labāka, tīrāka un dziļāka. Šo otru pusi neredz neviens cits kā viņa pati, un tikai tad, kad ir klusībā. Viņa alaž mēģinot nobīdīt slikto pusi pie malas, bet reti kad tas izdodoties. Bez tam, ja viņai dažreiz izdodoties būt nopietnai, katrs domājot, ka viņa spēlējot komēdiju vai esot slima.

Lai cik tas savādi liktos, taču ne tie miljoni kluso upuŗu, kas pazuda koncentrācijas nometnēs, ne slavenās uzvaras kauju laukos nebūs atstājušas tādu iespaidu uz pasaules sirdsapziņu kā šīs mazās Annas Frankas īsais dzīves stāsts. Par cik ticamas ir ziņas, kas izkļuvušas no Belzenes moku nometnes, mazā Anna līdz pēdējam brīdim, pati būdama jau slima un badā nomocīta, ir tomēr centusies citiem palīdzēt un viņus mierināt.

Daudzi izglābās un dzīvo vēl šodien, bet skaidrajai Annas personai bija jāiet bojā. Kādēļ? Uz to nevar atbildēt ar loģiskiem prāta vērtējumiem. Dzejnieks par to teiktu; lai vienas tautas, vienas ģimenes ciešanu kausa būtu piepildīts līdz malām.

Tādēļ, kamēr vien pasaulē pastāvēs ļēdziens par brīvību, mīlestību un taisnību, Annas Frankas mocekles tēls paliks vienmēr par ierosinājumu katrai cilvēciskai būtei kļūt par miera un mīlestības nesēju. Un katram jaunietim un jaunietei, kuŗu dzīve nedrīkst būt nekas cits kā tiekšanās tikai pēc cēla, tīra un daiļa, viņa paliks vienmēr kā skaistākais paraugs.

IGAUŅU ATRADUMS DAMASKĀ

TAS IR SENS KRISTĪGĀS BAZNĪCAS KODEKS

Igaunis Dr. Arturs Voobus, Čikāgas priekšpilsētas Meivudas Luteraņu teoloģijas skolas profesors, atradis Sīrijas galvaspilsētā Damaskā 7. un 8. gadu simteņu Sīrijas kristīgās baznīcas kodeku.

Amerikāņu baznīcas vēstures biedrība ieskata igauņa atradumu par vienu no kristīgās ticības senvēstures vērtīgākajiem dokumentiem pēdējos 100 gados.

Biezais manuskriptu kopojums informē lasītāju par 260 gadu ilga perioda Sīrijas kristīgās baznīcas virsotņu lēmumiem, doktrinām, likumiem.

„Manuskripta pēdējās lappuses rakstītas 9. gadu simteņa sākumā," informē Dr. Voobus, kas pirms Otrā pasaules kaŗa bija Tērbatas universitātes profesors baznīcas vēsturē.

„Šo seno sīriešu kristīgās baznīcas manuskriptu kopojumu es meklēju Eiropā, Mazāzijā un Ziemeļafrikā kopš 1933. gada," bilst Dr. Voobus, „diemžēl, toreiz bez sekmēm."

Laimīgais atradums noticis pag. vasarā viņam studiju nolūkos ierodoties Damaskā. Kodeku viņš atradis Damaskas patriarcha archīvos.

Kodekā atspoguļotās senās Sīrijas baznīcas tradicijas līdzinās senās Palestīnas kristīgās baznīcas normām. Tāpēc Dr. Voobusa atradums bagāts materiāliem tieši par primitīvo kristīgo baznīcu.

Dr. Voobus, strādādams dažkārt nepārtraukti 14 stundas, kodeku ir jau pārtulkojis. Tas, ieskaitot viņa piezīmes un komentārus, iznāks ASV trīs daļās. Pirmo daļu iespiedīs šoruden.

Viņš informē, ka kodekā atrastā informācija par seno (primitīvo) kristīgo baznīcu tikšot izmantota arī uz grieķu teksta balstītam Jaunās Derības jaunizdevumam.

Pēdējās izdošanu atbalstot Bībeles biedrības Sav. Valstīs, Rietumvācijā, Skotijā un Holandē. Minētā Jaunās Derības izdevuma redakcijā bez viņa būšot arī Čikāgas universitātes prof. Ellens P. Vikgrens, Prinstonas universitātes prof. Brjūss Meggers un vēl divi Eiropas zinātnieki. Tas iznāks 1966. gadā.

Im. B.

DIENESTA UPURI

nieku un politisko trimdinieku slepkavošanai.

Daudzas dokumentu kopijas, beztrokšņa indes pistoles uzņēmums, notikušo slepkavību rekonstrukcijas plāni un daudzās interesantas liecības, kā arī paša Stašinska izteikumi par Bandēras nonāvēšanu un labprātīgās pieteikšanās iemesliem amerikāņu un vācu policijas istādēm sniedz labu ieskatu Padomju Savienības slepenā dienesta un terrora organizācijas aizkulisēs.

Grāmata — kuŗa nepaliks bez plašas atbalss — ieteicama sevišķi tiem, kuŗi apgalvodami, ka pie Chruščeva tagad jau itin viss kļuvis daudz labāks un humānāks, jūsmo par Kremļa sludinātajām miermīlīgās koeksistences parolēm. Šī grāmata atklāj daudz no tā, kas aiz šīm parolēm slēpjas.

OTRĀS DAUGAVAS VANAGU DIENAS ANGLIJĀ

Otrās Daugavas vanagu dienas Anglijā notiks nedēļas nogalē 14. un 15. septembrī Bradfordā. Programmā ietilpst: DVF delegātu pilnsapulce (14. septembrī), sporta sacensības, viesa no Zviedrijas pulkveža Aleksandra Plensnera referāts ar sekojošām pārrunām, kas galvenokārt risināsies pašas DVF nodaļas namā. Svinību centrālā daļa risināsies Viktorijas aulā, Šķlejā, ar svētku jundu, vīru koŗa Daugava, tautas deju kopas Sakta un paredzams arī Kamoliņa un Auseklīša priekšnesumiem un balli, kas būs sestdien, 14. septembŗa vakarā.

DV dienu praktisko izkārtojumu veic DVF Bradfordas nodaļa ar valdes priekšsēdi K Šneideru priekšgalā, sadarbībā ar Daugavas Vanagu Fonda valdi. Sporta sacensības kārto DVF sporta vadītājs A. Freimanis. DVF nodaļas un kopas aicinātas savlaicīgi gatavoties šim nozīmīgajam DV dienu notikumam, lai kuplā skaitā iespētu tajās piedalīties.

Latvieši Kanadā

SVĒTKI SIDRABENĒ

Svētdien, 28. jūlijā, Sidrabenē bija atkal svētki, un tie bija lieli svētki, kaut gan paši dalībnieki — mazi.

Sidrabenes bērnu svētkus ievadīja mācītāja A. Čopa vadītais svētbrīdis skaistajā Sidrabenes brīvdabas baznīcā, kur koku ēnā dega tīra prieka uguns. Mācītājs A. Čops, kas ir arī nometnes atbildīgais vadītājs, runāja par dažādām vērtībām, uzsverot mīlestības valodas lielo nozīmi un spēku, kā arī izskaidrodams bērniem šīsdienas svētku moto: No skaistas bērnības iet ceļš uz skaistu dzīvi.

Mūsu nometnes cenšas bērniem darīt bērnību skaistu, arī latvisku šajā vidē. No savas puses gribu apliecināt, ka Sidrabenē, kur vien skatās, viss runā mīlestības valodu: baznīca, pati bērnu nometne ar visiem tās darbiniekiem un vadītājiem, grantētie celiņi, puķu dobes, sporta un rotaļu laukumu. Bez mīlestības tie nebūtu radušies, un viss tas vairāk vai mazāk ir radies tomēr mūsu bērnu priekam, viņu bērnības skaistumam. Kaut tiešām viņu ceļš vestu uz skaistu, vērtīgu dzīvi!

Svētku parādē piedalījās pāri par divi simti bērnu. No Saulaines bija ieradušies 42 viesi, sidrabeniešu vien bija 167, un tad vēl nāca klāt tie, kas nav nevienā nometnē. Kas par skaistu soļošanu tā bija Toronto tautu orķestra pavadījumā — raitā soli ap Sidrabenes laukumu!

Bērnu svētkus vadīja J. Pālens, tos atklāja LNAK izglītības nodaļas vadītājs J. Mežaks. Sekoja bērnu priekšnesumi: kora dziesmas māc. A. Čopa vadībā. Sidrabenes dziesma, Teici to Kungu, Teici, teici ,valodiņa un Saulīt vēlu vakarā.

Jauka, nopietni sirsnīga bija bērnu dejošana. Jaunās vadītājas Vijas Zuntakas vadībā bērni dejoja mūsu tautas dejas — Krusta deju un Ačkupu.

Skatītājus patiesi iepriecināja bērnu dārza dalībnieki. Vadītāja Valija Lāma bija ar šiem mazajiem rūpīgi strādājusi, un viņu krāsainais priekšnesums pat pārsteidza ar brašo, noteikto uzsoļošanu. Vienam otram lielākam nometnotājam būtu jāpamācās no mazajiem, kā soļot! Vienkāršas, ritmiskas kustības ar lentēm mazajiem pašiem un lielajiem sagādāja acij un sirdij tuvu prieku.

Sekoja vingrošanas priekšnesumi. Ksenijas Rasas vadībā. Vingrojumā piedalījās tuvu pie 150 bērnu. Tas ir varens skats, kad vienādi tērptie bērni vienādi veic vingrinājumus. Sagatavot tādu pulku prasa ne tikai zināšanas, bet to mīlestības valodu, par ko, svētkus ievadot, runāja mācītājs. Gribas atzīmēt 17 gadus veco vadītāju Andri Rubeni, kas izcēlās ar disciplinēto vadīšanas veidu, kā arī ar noteiktu stāju un ļoti precīzajiem vingrojumiem. Andris savas bērnības vasaras ir pavadījis Sidrabenē, un ir piemērs tam, ka bērnības skaistums ved uz skaistu dzīvi.

Vingrojumus un tautas dejas pavadīja akordeonists A. Semanovs. Sidrabenieši ar ziediem pateicās saviem vadītājiem, kā arī A. Krūmiņam, kas tik nesavtīgi ik nedēļas nogali strādā, veidojot Sidrabenes bērnu nometni.

Pēcpusdienā bērni izklīda pa dažādajām novietnēm, par kuru dekorējumu bija gādājis glezno-tājs J. Zuntaks. Savas zināšanas dažādās nozarēs rādīja 325 bērni, un kā izcils sasniegums jāmin no Klīvlendas iebraukušās Dainas Jurjānes zināšanas. Viņa no galvas zināja 99 tautas dziesmas. Uzslavu pelnī arī 5 gadus vecais Andris Pālens, kas sekmīgi izstaigāja desmit novietnes. Sekoja sacīkstes peldēšanā. Voleja spēlē sacentās Saulaines un Sidrabenes nometnes vienības. Uzvarēja Saulaine. Bija interesanti un jautri vērot bērnu iedegšanos par savu vienību. Šādas sacensības pastāvošo nometņu starpā ir ļoti svētīgas, tās palīdz veidoties bērna piederības sajūtai un pašapziņai, tās palīdz iemācīties zaudēt un uzvarēt ar cieņu.

Pēc vakariņām nometnotāji vēl priecājās tautas dejās un rotaļās. Mūsu bērniem tā bija skaista diena. No malas skatoties, var likties, ka šādus svētkus sagatavot nekādu grūtību nav, jo viss rit nepiespiesti, bet, kas to darījuši, zinās, cik daudz pūļu un palīdzīgu roku vajadzīgs, lai mūsu bērni varētu šos svētkus kā svētkus izjust. Paldies visiem tiem darbiniekiem, kas karstā dienā veikuši dažādus pienākumus un tomēr spēj laipni uzsmaidīt gan mazajiem, gan lielajiem.

Pēc visa jaukā, ko redzējām bērnu svētkos, gribas pieminēt kaut ko, kas vairs nav tik jauks, bet kas varbūt vienam otram liks padomāt. Pie Sidrabenes vārtiem parasti stāv pāris cilvēku, kas no katras automašīnas iekasē piecdesmit centu — tā saukto auto novietošanas maksu. Šī maksa ir ne tik daudz par pašu auto novietošanu, kā par Sidrabenes ceļu lietošanu, kuŗu uzturēšana prasa lielus izdevumus, tomēr ir jaudis, kam ļoti netikas pie vārtiem no šiem centiem šķirties. Mīļie draugi, tas nav daudz! Iedomājieties, kā jums patiktu stāvēt un iekasēt naudu, kad citi priecājas, un tad vēl dzirdēt diezgan netaktiskas piezīmes. Sidrabene nav privāts īpašums, un mums visiem jāpalīdz to veidot, tāpat kā veidot skaistos bērnu svētkus bija palīdzējuši daudzi, neškiņojot, pie kādas draudzes tie pieder. Mūsu bērni un mūsu bērnu nometnes skar mūsu visu intereses, jo bez viņiem mēs kā tauta nepastāvēsim.

Indra Gubiņa

Sidrabenes nometnes bērnu koris māc. A. Čopa vadībā. J.Liģera uzņ.

Sidrabenes tautas deju grupa V. Zuntakas vadībā izpildīja Krusta deju un Ačkupu. J. Liģera uzņ.

TORONTO

Māc. A. Lūsis 27. jūlijā Sv. Jāņa baznīcā salaulāja Zigridu Gludovu un Edvardu O'Brien'u. Foto A. Jānītis

● 11. augustā Sidrabenē notiks Kanadas latviešu meistarsacīkšu turpinājums, īso distanču skrējienos, lēkšanas un mešanas disciplīnās.

Sagaidāms, ka meistarsacīkstēs no ASV piedalīsies vairāki labākie latviešu vieglatlēti, to starpā arī Elmārs Ezeriņš.

Sevišķi sīvas sacensības gaidāmas lodes grūšanā un diska mešanā, jo tanīs piedalīsies mūsu izcilākie šo disciplīnu speciālisti E. Ezeriņš un Juris Pūce.

Viņu abu šī gada sasniegumi kā lodes, tā diska mešanā ir ievērojami jau pasaules mērogā. Spraigas cīņas paredzamas veseŗa mešanā; tajās piedalīsies šīs disciplīnas meistars Evalds Poltraks no Toronto.

Gatavojoties lielajiem sporta svētkiem, Sidrabenē cītīgi strādāts pie sporta laukuma uzlabošanas, lai lielās sacensības noritētu sekmīgi, un uzbūvēts cementēts aplis lodes, diska un veseŗa mešanai.

Paredzams, ka šinīs sacensībās piedalīsies arī visi Kanadas latviešu labākie vieglatlēti Sacīkšu sākums plkst. 10 no rīta.

Nedēļu vēlāk, 18. augustā, Sidrabenē notiks gadskārtējās latviešu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā latviešu sporta apvienības vadībā.

Sacīkstes paredzamas visās populārākās sporta disciplīnās. Tanīs izcīnīs vairākas ceļojošās balvas.

● Pag. sestdienā Sidrabenes pārvalde nometni izsludināja par atvērtu visiem apmeklētājiem — plašās apkārtnes kaimiņiem. Šo izdevību izmantoja 4 grupas nometnei draudzīgo kaimiņu un daži preses pārstāvji.

● Miltonas laikraksts Canadian Champion pag. nedēļas numurā bija ievietojis Miss USA Mārītes Ozeres attēlu, atzīmējot, ka viņa pag. gadā viesojusies Sidrabenē tautas deju svētkos un ievēlēta par Sidrabenes skaistuma karalieni. Toreiz viņa bijusi arī Cikāgas pilsētas skaistuma karaliene.

● Mežciema pārvalde rīko 3. augustā Mežciema apskati, aicinot ierasties visus tautiešus. Vakarā būs balle jaunceltajā paviljonā. Uzņēmumos varēs redzēt Mežciema tapšanu.

Īpašuma pārvalde aicina arī talciniekus ierasties kuplā skaitā, ņemot līdzi dažādus darba rīkus, jo vēl daudz darba jāveic pie nometnes uzpošanas.

● Saulainē piektdienas vakarā sākas 4 dienu ilgie bērnu svētki, kuŗos būs papilnam ko redzēt un darīt kā lielajiem, tā mazajiem apmeklētājiem.

● Latviešu nama komitejai joprojām turpina ienākt līdzekļi nama fondam bez īpašiem aicinājumiem, par ko atsaucīgajiem tautiešiem komiteja izteic sirsnīgu paldies.

● Aberfoilas (Aberfoyle, Ont.) pilsētas valdes nama telpās vasaras mēnešos notiek bērnu sacensības zīmēšanā un krāsošanā. Piedalīties var visi Kanadā dzīvojošie bērni vecumā no 5—12 gadiem, iesniedzot savus zīmējumus. Izkrāsošanai jālieto vai nu ūdens krāsas, vai krāsainie zīmuļi. Zīmējumi tiks izstādīti un vērtēti. I godalga $ 10,-, II — $ 5,- un III — $ 2,50..

Ieeja pieauguiem 50 centi, bērniem no 12—14 g. 25 centi. Mazajiem māksliniekiem ieeja brīva. Izstāde notiek svētdienu pēcpusdienās no plkst. 12 — 3. Zīmējumus var arī iesūtīt pa pastu, adresējot Mr. J. Harvey, Director Children's Art Around the World, Cockburn St., Aberfoyle P. O., Ontario.

Godalgu ieguvēji varēs piedalīties tālākās sacensībās Aberfoilas lielajā Rudens tirgū 17. un 18. septembrī.

KANADAS SPOGULĪ

NORMANS KAMPBELLS ZIŅO NO OTAVAS

„Apsverot kontinenta aizsardzību, nevar būt robežas starp Sav. Valstīm un Kanadu."

Aizsardzības ministram Paulam Heljeram komitejas sēdē pēc šī apgalvojuma jautāja: vai tas nav „līdzvērtīgs teicienam, ka robeža starp Sav. Valstīm un Kanadu aizsardzības nolūkos īstenībā nemaz nepastāv?" Heljers atbildēja: „Ir visai grūti atdalīt divas Ziemeļamerikas kontinenta daļas; kad jādomā par gaisa aizsardzību, jo nepārprotami katrs uzbrukums Ziemeļamerikai iesaistīs abu zemju gaisa telpu, kāpēc tā jāieskata par nedalāmu."

Valdības viedoklis ir, ka komitejai nav vajadzīgs saņemt sleptu vai klasificētu informāciju, lai tā varētu veikt savu darbu. Tāda prakse nelīdzinās Savienotā Valstu Kongresa komiteju praksei, jo tās slepenībā noklausīšina aizsardzības ierēdņus. Tagad ir nolūks visu procedūru veikt publiski. Dabiski daži komitejas locekļi ir izteikuši šaubas, vai tāda komiteja, kuŗai nebūs pieejama visa informācija, kas nosaka aizsardzības politiku, to varēs apsvērt tā, lai nonāktu pie noderīgiem atzinumiem.

Starplaikā valdība pati uz savu ierosmi pasākusi studēt aizsardzības departamenta visas tekošās apgādes programmas. Noorganizēta speciāla astoņu locekļu studiju grupa ar Aizsardzības pētniecības valdes pētniecības operāciju galveno šefu priekšgalā. Šiem astoņiem nav nekas cits jādara, kā jādomā. Valdība sagaida, ka tie izdomās ilgu laika sprīdi uz priekšu. Valdība nesagaida, ka šī grupa varēs sniegt kādus ieteikumus, bet cer, ka tā no tās varēs iegūt dažādu problēmu alternātīvus atrisinājumus; ar šādām problēmām aizsardzībā nāksies sastapties ap 1969. vai 1970. g. vai pat vēlāk.

Viena no pētījamām problēmām ir šāda: Vai kodolieroču uzbrukuma draudi dažos gados varētu nākt no raķetēm, ko izšaus no zemes satelitiem, kas riņķos ap to izplatījumā. Tas izklausās mazliet fantastiski, bet daži zinātnieki domā, ka starpkontinenta ballistiskās raķetes būs novecojušās, pirms kādu no tām vispār izšaus. Valdība vispārīk vēlas izvairīties no saistībām ar tādām aizsardzības programmām, kas būs jau novecojušās pirms to iedarbināšanas. Nelaimīgās atmiņas par „bultas" pasākumu vēl arvien rēgojas Otavā.

Komiteja varēs labāk veikt savu darbu, ja tā varēs atšķirt aizsardzības izdevumu programmu no apsvērumiem, kāds saimniecisks efekts tiem var būt uz attiecīgo programmu. Tas nozīmē, ka mūsu valsts aizsardzības politikai ir jābūt iedarbīgai ne tikai pret uzbrukumiem no ārienes, bet arī pret iekšzemes spiedieniem izdarīt neekonomiskus izdevumus. (C. S.)

ZIEDOŅA ČUBES PIEMIŅAI

Pašā vasaras vidū pēkšņi pārtrūkusi arī kāda dzīve vidū. Četrdesmit divi gadus vecais Ziedonis Čube, uznākot sirds vājumam peldoties, nomira saulainā vasaras pēcpusdienā 21. jūlijā. Septiņas jūdzes no Penetangas, Ontario, pie Džordžian līča Čubes ģimene vasaras mājiņā pavadīja nedēļas nogali. Pēc krietnas izbraukšanās ar ūdens slēpēm Ziedonis Čube devies uz krastu no plosta, kas atradies apmēram 25 m no sekluma. Z. Čubes desmit gadus vecajam dēlam pirms pāris nedēļām operēja roku sakarā ar asins saindēšanos. Zēns roku nedrīkstēja mērcēt, tāpēc tēvs viņu nesa uz pleciem, pats peldēdams. Z. Čube pazīstams kā labs peldētājs, nīŗējs un ūdensslēpētājs, tāpēc uz plosta stāvošiem draugiem un paziņām nelikās savādi, ka pēkšņi Z. Čubes galva pazuda. Kad dēls Jānis sāka kliegt, un arī viņa galva pazuda zem ūdens, tad pārējie saprata, ka kaut kas nav kārtībā, un tūlīt metās palīgā. Pirmo satvēra un drošībā nogādāja Jāni. Ziedonis Čube bija jau nogrimis. Pēc vairākkārtīgas niršanas viņu no ūdens izcēla. Atdzīvināšanas mēģinājumi turpinājās pusotras stundas, tomēr bez panākumiem.

Ziedonis Čube dzimis 1921. g. Rīgā, beidzis Rīgas pilsētas tehnikumu, pēc tam ierauts karā. Gūsta laiku pavadījis Ostfrīzlandē. Vācijā nodibinājis ģimenes dzīvi ar Mirdzu Urpēnu, kuŗas virs virsniekvietnieks L. Urpēns krita 1944. gadā, krieviem iebrūkot Jelgavā. Vēlāk Čubes kopā ar Mirdzas vecākiem Gotsoniem iecelojа Kanadā, kur Z. Čube strādāja Massey - Harris firmā pie mašīnu modeļu pagatavošanas. Lai palīdzētu ģimeni apgādāt, Mirdza Čube ar Elgu Lazdu atvēra puķu veikalu „Calla" Toronto, kuŗa izveidošanā Ziedonis daudz palīdzējis. Bez sievas un viņas vecākiem Z. Čube atstāj 10 gadus veco dēlu Jāni, 13 gadus veco meitu Rutu un 20 gadus veco audžu meitu Vitu Urpēnu, kas Londonas universitātē studē medicīnu. Ar vīra aiziešanu Mirdza Čube paliek vienīgā lielās ģimenes apgādniece.

I.

Sadberijas latviešu ev. - lut. draudzē iesvētītie jaunieši. Uzņēmumā no kreisās: G. Āboliņa, B. Pētersone, A. Treilona, L. Neimane un Z. Kārkliņa. Aizmugurē: draudzes mācītājs E. Kergis un dr. pr-ks E. Treilons.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0258

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 5 dienas nedēļā:
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs atkal atvērts sestdienās.

VĒLOS PIRKT

prof. K. Kundziņa grāmatu

LAIKI UN LIKTEŅI

Ja kāds vārētu šai lietā izpalīdzēt, lūdzu rakstīt:

Prāv. A. Skrodelis,
99 Herkimer St., Hamilton, Ont.
Canada.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

3. augustā — plkst. 8 vak. Mežciemā paviljona atklāšanas balle Rīko TLKV.

4. augustā Saulainē — Bērnu svētki.

25 augustā — plkst. 4 Newman klubā, 89 St. George ielā, prof. L. Latkovska referāts „Vai zinātne runā pretī reliģijai".

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

28. septembrī — Unitarian baznīcas auditorijā, St. Clair Ave. W., Ksenijas Brantes un Latvian Trio koncerts.

28. septembrī — Latviešu strēlnieku biedrības biedru vakars ar Dr. A. Freiberga priekšlasījumu DV namā.

5. oktobrī, — plkst. 7,30 vak. Royal Ontario Mūzeja zālē TLB Drāmatiskais ansamblis uzvedīs R. Blaumaņa „Uguni".

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas trešais konteilis sv. Andreja baznīcas zālē.

25. oktobrī — inženieŗu un tehniķu balle Park Plaza Hotelī, Empress zālē.

26. oktobrī — Studenšu korporāciju kopa Toronto rīko slēgtu tējas vakaru Royal Canadian Curling kluba telpās.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

2. novembrī — Toronto Latviešu biedrības 15 g. pastāvēšanas

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

20. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

30. novembrī — TLB Dižданča 15 gadu jubileja; plkst. 14 priekšnesumi un plkst. 19,30 balle Royal York zālē.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarines Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.

5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

PAZIŅOJUMS DZIESMU SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

Visiem tiem Dziesmu svētku apmeklētājiem, kas iecerējuši svētku laikā, no 30. aug. — 2. sept., apmesties Klīvlendas viesnīcās, bet istabas vēl nav rezervējuši, ieteicams tās pasūtināt nekavējoties. Klīvlendas Sheraton viesnīcā visas istabas Dziesmu svētku laikā jau aizņemtas. Turpmākie pieteikumi sūtāmi šādām viesnīcām:

1) Statler Hilton Hotel, Euclid un 12. ielā, Cleveland 1, Ohio. Istabu maksa — vieniniekam $ 7,-, ar dubultgultu $ 10,- un ar divām gultām $ 12,-. Šinī viesnīcā istabas var paši pasūtināt ar Cleveland Sheraton viesnīcas kartēm, kas dabūjamas pie koŗu vienībām.

2) Auditorium Hotel, 1315 E. 6 St., Cleveland 14, Ohio. Viesnīca atrodas pie Public Auditorium celtnes, kuŗā notiks lielais svētku koncerts un mākslas izstādes. Istabu cenas: $ 5,50, 8,50 un 11,-.

3) Manger Hotel, 1802 E 13 St. Cleveland 14, Ohio. Istabu cenas $ 6,- un vairāk.

Minētās viesnīcas atrodas pilsētas centra rajonā un nav tālu no svētku sarīkojumu vietām. Lai nerastos pārpratumi rīcības komitejai ar viesnīcām, svētku apmeklētājiem, kas jau istabas pieteikuši, bet kādu iemeslu dēļ tās neaizņems, pieteikums jāatsauc līdz 15. augustam, paziņojot viesnīcai un rīcības komitejas pārstāvim Viktoram Zemesārajam, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.

Pieaug luterāņu skaits Ziemeļamerikā

Luterāņu baznīcām Ziemeļamerikā tagad, ieskaitot bērnus, ir 8.734.730 locekļu, — ziņo Sav. Valstu Luterāņu padome.

Locekļu skaits 1962. gadā pieaudzis par 123.666. Ziemeļamerikā no protestantiem vairāk biedru nekā luterāņiem ir tikai baptistiem un metodistiem.

JAUNATNES KONFERENCE

Pokipsijas ev. - lut. draudzes sākumu var skaitīt jau 13 gadus, kad nodibinājās dievlūdzēju kopa. To līdz sava mūža pēdējam dienām aprūpēja archibīskapa vietn. prāv. J. Ķullītis. Pakāpeniski, dalībnieku skaitam pieaugot, kopu pirms četriem gadiem pārreģistrēja par pilntiesīgu draudzi. Pēc prāv. J. Ķullīša draudzes mācītājs ir Arvīds Aņševics.

20. un 21. jūlijā Austrumu apgabala draudžu pārvalde uzticēja draudzei sarīkot Jaunatnes konferenci.

Bija ieradies 41 jaunietis. Lielāko skaitu — 13 — deva lielā Ņujorkas draudze, tai sekoja vietējā Pokipsijas. Tālās — Vašingtonas — 4 un Filadelfijas — 2 Pat Kanadas Montreālas draudze — vienu.

Kā referenti un konferences darbinieki bija ieradušies 7 mācītāji: prāv. K. Birznieks, prāv. K. Valters; māc. R. Zariņš, Ž. Kristbergs, O. Gulbis, A. Aņševics un prof. Dr. V. Klīve.

Konferenci 20. jūlijā atklāja Austrumu apg. draudžu vadītājs prāv. K. Birznieks. Sekoja māc. Ž. Kristberga un māc. A. Aņševica referāti. Draudzes dāmu komiteja aicināja dalībniekus pie klātiem galdiem. Konference notika Chapel Corner sarīkojumu telpās. Dalībnieki pavadīja mājīgā vakarā ap piemērotām galdiņiem. Konferences vadītājs — prāv. K. Birznieks. Tālās viesos bija ieradušies prāv. K. Valters un mācītāji A. Bokalders, A. Bolšteins un I. Bolšteina un māc. R. Zariņš. Nometnes darbinieki — J. Kalniņš, A. Bokalders, I. Bolšteins

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un
atklātas māju hipotēkas. Birojs
atvērts 5 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai
no plkst. 12—8 vakarā.
Sākot ar 15. septembri birojs būs
atkal atvērts sestdienās.

VĒLOS PIRKT
prof. K. Kundziņa grāmatu
LAIKI UN LIKTEŅI
Ja kāds varētu šai lietā izpalīdzēt, lūdzu rakstīt:
Prāv. A. Skrodelis,
99 Herkimer St., Hamilton, Ont.
Canada.

Dzīve Savienotās Valstīs

PAZIŅOJUMS DZIESMU SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

Visiem tiem Dziesmu svētku apmeklētājiem, kas iecerējuši svētku laikā, no 30. aug. — 2. sept., apmesties Klīvlendas viesnīcās, bet istabas vēl nav rezervējuši, ieteicams tās pasūtināt nekavējoties. Klīvlendas Sheraton viesnīcā visas istabas Dziesmu svētku laikā jau aizņemtas. Turpmākie pieteikumi sūtāmi šādām viesnīcām:

1) Statler Hilton Hotel, Euclid un 12. ielā, Cleveland 1, Ohio. Istabu maksa — vieninīekam $ 7,-, ar dubultgultu $ 10,- un ar divām gultām $ 12,-. Šinī viesnīcā istabas var paši pasūtināt ar Cleveland Sheraton viesnīcas kartēm, kas dabūjamas pie koŗu vienībām.

2) Auditorium Hotel, 1315 E. 6 St., Cleveland 14, Ohio. Viesnīca atrodas pie Public Auditorium celtnes, kuŗā notiks lielais svētku koncerts un mākslas izstādes. Istabu cenas: $ 5,50, 8,50 un 11,-.

3) Manger Hotel, 1802 E 13 St. Cleveland 14, Ohio. Istabu cenas $ 6,- un vairāk.

Minētās viesnīcas atrodas pilsētas centra rajonā un nav tālu no svētku sarīkojumu vietām. Lai nerastos pārpratumi rīcības komitejai ar viesnīcām, svētku apmeklētājiem, kas jau istabas pieteikuši, bet kādu iemeslu dēļ tās neaizņems, pieteikums jāatsauc līdz 15. augustam, paziņojot viesnīcai un rīcības komitejas pārstāvim Viktoram Zemesarājam, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.

Pieaug luterāņu skaits Ziemeļamerikā

Luterāņu baznīcām Ziemeļamerikā tagad, ieskaitot bērnus, ir 8.734.730 locekļu, — ziņo Sav. Valstu Luterāņu padome.

Locekļu skaits 1962. gadā pieaudzis par 123.666. Ziemeļamerikā no protestantiem vairāk biedru nekā luterāņiem ir tikai baptistiem un metodistiem.

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

Čikāgas latviešu skolas bērnu vasaras nometne Camp Augustana pie Ženēvas ezera, kuŗu „atrada" ČLB pr-ks V. Vīksniņš un kuŗā pašlaik pulcējas apm. 70 dalībnieku, ir viena no labākajām latviešu čikāgiešu nometnēm 11 gadu laikā. Telpas glītas un tīras, ēdiens labs un pietiekams. Lieliskas peldēšanās iespējas, vieta ugunskuriem un sporta spēlēm. Tie daži nometnotāji, kuŗi bijuši visās iepriekšējās nometnēs, priecājas par visiem šiem labumiem. Šoreiz nav nevienā slimnieka, un nometnes vadītājs — pazīstamais žurnālists un sabiedriskais darbinieks Arvīds Bolšteins no Milvokiem tiešām ir apmierināts. Izņemot V. Dindoni, visi pārējie audzinātāji ir kādreiz bijuši nometnes dalībnieki — J. Zirnis, K. Strauja, A. Bokalders, A. Legzdiņa, I. Bolšteina un A. Bībelniece.

Nometnes dalībniekiem atmiņā iepriekšējo gadu vadītājas Irmas Vīksniņas patriotiskie ugunskura priekšnesumi. Arī šoreiz ugunskura vakarā bija līdzīgi: Milvoku bērni rādīja „Sprīdīša" 1. cēlienu, Čikāgas dalībnieki — citus priekšnesumus, bet iemīļotais skolotājs Hermanis Kreicers pastāstīja par — uguni.

Kā nometnes ugunskuru, tā arī dievkalpojumu nākamā rītā apmeklēja lielāks skaits vecāku, kuŗi bija ieradušies apraudzīt savus mīļuļus. Apmeklētāju vidū redzēja dzejnieku V. Krāslavieti. A. Tolku, paidagogu H. Kreiceru, jaunatnes darbinieku J. Valaini u. c. Nometni slēgs sestdien. Vecāku padomes priekšsēdis K. Legzdiņš, kuŗam lieli nopelni, ka viss tik labi izdevies, cer, ka arī nākamgad varēs dabūt šo pašu vietu un ka latviešu vecāki izmantos izdevību pieteikt bērnus vēl lielākā skaitā kā šogad, lai tie izmantotu šo lielisko atpūtas iespēju.

☆

ASV skaistumkaraliene Mārīte Ozere Čikāgā atgriezīsies (ja vēl mincis neaizliks bomi priekšā) sestdien, 3. augustā. „Delta" lidmašīna pienāks O'Hare lidostā plkst. 12 dienā. Mārīti lidlaukā sagaidīs Čikāgas pilsētas pārstāvji, viņas aģentūras ļaudis un tie Čikāgas latvieši, kuŗi varēs atbrīvoties no darba, un tie, kuŗi sestdienās nestrādā. Mārītei paredzēti ceļojumi uz Japānu un Franciju, bez tam uz vairākām citām interesantām vietām.

„Kā pasaka," par Mārītes panākumiem jūsmo aktrise Maija Cukura, un viņai līdzi — visi latvieši.

☆

Kļūmīgais, bet latviešiem visai parastais stāvoklis, kad nevar atrast augstam amatam kandidātu, kuŗš baudītu visu vēlētāju atzīšanu, bija radies arī Čikāgas organizāciju apvienībā. Jautājumu atrisināja visai zālamaniskā veidā: delegātu sapulce lūdza līdzšinējo apvienības priekšsēdi V. Landmani un valdi palikt amatā vēl līdz 1964. g. 1. maijam, lai palīdzētu valdei nokārtot daudzus uzsāktos darbus (? — kad tādu nebūs? Un ja nebūs — vai tad vajadzēs valdes?) Šādu lēmumu pieņēma ar 11 par balsīm, 3 atturoties. Valdē no jauna ienāk Čikāgas jaunatnes pulciņa priekšnieks Jānis Plūme.

Mārīte pateicas vecākiem

Kad Sav. Valstu skaistuma karaliene Mārīte Ozere uzteica savu sekretāres darbu Čikāgas „Amalgamated Trust & Savings" bankā, bankas vadītājs Viljems Reimbolds lūdza, lai Mārīte viņam ieteic tikpat labu sekretāri kā viņa.

Kopš nedēļas Mārītes pienākumus min. bankā veic viņas 21 g. vecā māsa Spulga.

Ņujorka, Bostona, Detroita, Sanfrancisko, Losandželosa ir tikai dažas no Sav. Valstu pilsētām, kur nākamās nedēļās „Miss USA" turnejas ietvaros ieradīsies daiļā latviete. Viesošanās viņai paredzēta arī Toronto.

Ļoti pateicīga par visu Mārīte ir savai mātei un tēvam. „Visu mūžu es nevarēšu atmaksāt manu vecāku man dāvāto mīlestību," saka Mārīte.

Viņas mīļākās puķes nav rozes; tās ir rudzupuķes. Im. B.

JAUNATNES KONFERENCE POKIPSIJĀ

Pokipsijas ev. - lut. draudzes sākumu var skaitīt jau 13 gadus, kad nodibinājās dievlūdzēju kopa. To līdz sava mūža pēdējām dienām aprūpēja archibīskapa vietn. prāv. J. Ķulliņš. Pakāpeniski, dalībnieku skaitam pieaugot, kopu pirms četriem gadiem pārreģistrēja par pilntiesīgu draudzi. Pēc prāv. J. Ķulliņa draudzes mācītājs ir Arvīds Anševics .

20. un 21. jūlijā Austrumu apgabala draudžu pārvalde uzticēja draudzei sarīkot Jaunatnes konferenci.

Bija ieradies 41 jaunietis. Lielāko skaitu — 13 — deva lielā Ņujorkas draudze, tai sekoja vietējā Pokipsijas. Tālās — Vašingtonas — 4 un Filadelfijas — 2 Pat Kanadas Montreālas draudze — vienu.

Kā referenti un konferences darbinieki bija ieradušies 7 mācītāji: prāv. K. Birznieks, prāv. K. Valters; māc. R. Zariņš, Ž. Kristbergs, O. Gulbis, A. Anševics un prof. Dr. V. Klīve.

Konferenci 20. jūlijā atklāja Austrumu apg. draudžu vadītājs prāv. K. Birznieks. Sekoja māc. Ž. Kristberga un māc. A. Anševica referāti. Draudzes dāmu komiteja aicināja dalībniekus pie klātiem galdiem. Konference notika Chapel Corner sarīkojumu telpās. Dalībnieki bija sajūsminā-ti par mājīgumu un konferencei piemērotām telpām.

Konferences pēcpusdienas cēliens noritēja debatēs par nolasītiem referātiem. Bija arī izbraukums, lai apskatītu apkārtnes jauko dabu un vēsturiskas vietas.

Vakarā dalībnieki pulcējās A. Vanaga farmā pie ugunskura. Tur laipnā namamāte, dāmu komitejas loceklēm palīdzot, deva vakariņas. Uzmākusī lietus gāze pārtrauca tālāko programmu, un tās turpinājums notika konferences zālē.

Otrā konferences dienā vadību uzņēmās māc. R. Zariņš, kas bija tās dienas pirmais referents. Sekoja prof. Dr. V. Klīves referāts. Pēc tam debatēm un ziņojumiem par jauniešu organizācijām draudzēs, nobeiguma dievkalpojums notika 1. ev. - lut. baznīcā. Dievkalpojumā piedalījās 6 mācītāji Svētrunu teica prof. Dr. V. Klīve.

Pēc dievkalpojuma dalībnieki vēl kavējās pie dāmu komitejas klātiem galdiem konferences telpās.Tur izskanēja dziesmas, konferences vadības, tās dalībnieku un rīkotāju sirsnīgas atvadu runas, kuŗās izskanēja apmierinājums, ka konference noritējusi tiešām ļoti jauki. E. L.

Austrumu apgabala Jaunatnes konferences dalībnieki Pokipsijā.

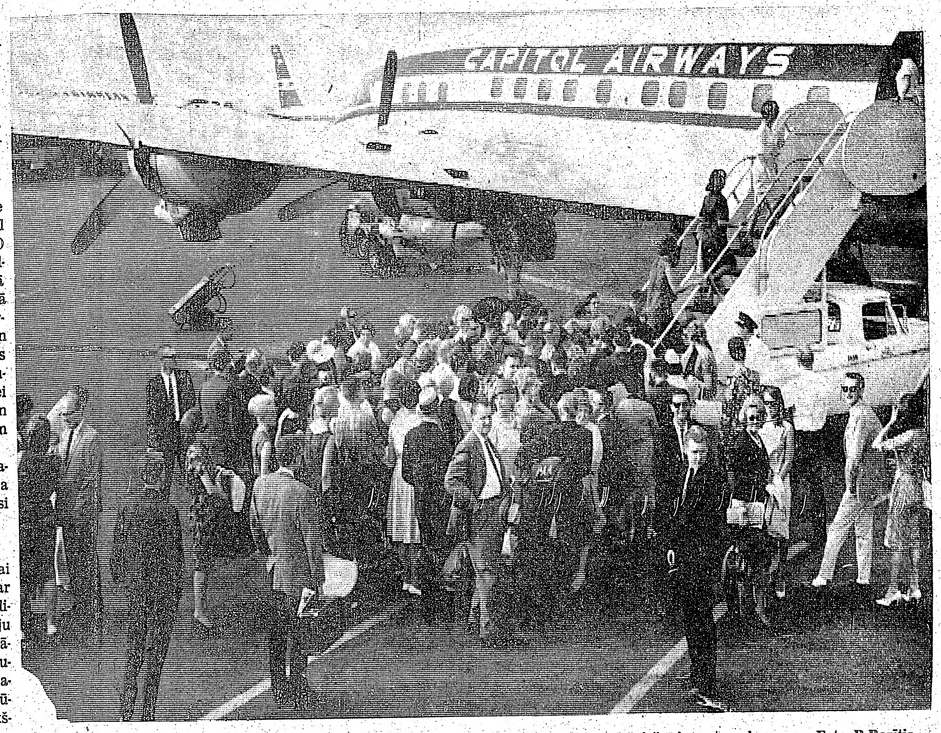

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības delegāti kopīgā lidojumā devās uz Eiropas latviešu jaunatnes kongresu. Foto R.Rozītis

Kreditsabiedrību apv-bas konference Klīvlendas Dziesmu svētku laikā

Šinīs dienās Amerikas kontinenta kreditsabiedrību apvienības pagaidu valdes priekšsēdis A. Svenne izsūtīja aicinājumus uz konferenci visām pastāvošām un dibināšanās stadijā esošām kreditsabiedrībām. Konference paredzēta Klīvlendā Dziesmu svētku laikā, un tā notiks Klīvlendas latviešu kreditsabiedrības telpās, 12986 Cedar Road, Cleveland Hts 18, Ohio, sestdien, 31. augustā no plkst. 9 līdz plkst. 12. Konferences darba kārtībā: 1) konferences atklāšana, 2) konferences vadības vēlēšanas, 3) kreditsabiedrību apvienības statūti, 4) kreditsabiedrību apvienības vadības vēlēšanas. 5) dažādi jautājumi.

Uz konferenci ar padomdevēja balsi aicinās arī visu kreditsabiedrību valdes, aizdevumu un revīzijas komisiju locekļus. Bez tam apvienības vadība mēģinās iesaistīt konferences darbā arī iespējami daudz latviešu tautsaimnieku un kooperātoru.

Uzmanieties no viltus veikalniekiem!

Neticiet nevienam pārdevējam, tā sauktajam „seilsmenim", kas piedāvā jums kaut ko labu gluži par neko! Jo zemāka viņa pārdodamās preces cena jo vairāk pieaugusi jūsu apkrāpšanas iespēja, brīdina Čikāgas „Better Business" birojs, aicinādams pircējus būt ļoti ļoti uzmanīgiem.

Illustrācijai šāds piemērs: Galants un smaidīgs pārdevējs namamātei piedāvā televizijas aparātu par tik zemu cenu, ka viņa nevilcinādamās paraksta pirkšanas līgumu. Uztraukumā un pārdevēja šarma ietekmēta, jūs aizmirstat izlasīt līgumu. Kad mājās pārnāk jūsu vīrs, tas „eksplodē" un aprāda pirkuma neizdevīgās puses. Jūs zvanāt simpatiskajam pārdevējam un sakāt:

„Mīļais, burvīgais kungs! Esmu pārdomājusi mūsu šī rīta darījumu. Esmu izšķirusies, ka aparātu tomēr pašreiz nepirkšu."

Kā reaģē pārdevējs?

„Manu dārgo lēdij, man ļoti, ļoti žēl, bet — neaizmirstiet, man ir jūsu paraksts! Televīzijas aparāts jau atrodas ceļā uz jūsu skaisto māju."

Pagājušā gadā tik smalkā veidā Čikāgā iekritušas vairāk nekā 40.000 personas, vairumā sievietes. Tāpēc, pirms parakstāt pirkšanas kontraktu, noskaidrojiet pārdevēja reputāciju, Čikāgā — piezvanot WE 9-4171, kur atrodas „Better Business" birojs. Pagājušā gadā tā pakalpojumus izmantojuši turpat 90.000 čikāgieši.

Birojs lūdz zvanīt, kamēr vēl var kaut ko darīt, tas ir, pirms parakstīšanas, ne pēc tam. Līdzīgi biroji atrodas arī citās ASV un Kanadas pilsētās, to uzdevums gādāt par solīdumu veikalnieciskajā dzīvē. Im. B.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

SANFRANCISKO

Sakarā ar Palisādu drāmatiskās kopas viesizrādi: „Cilvēks grib spēlēt" Sanfrancisko — Latviešu namā 10. augustā, kārtējais dievkalpojums Labā Gana lut baznīcā 301 Burlingame Ave., Burlingame, nenotiks šai dienā, bet sestdien, 17. augustā, plkst. 7 vakarā.

ČIKĀGA

Žurnālists Arvids Elgūts ir viens no šejienes kaislīgākajiem ceļotājiem. Elgūts apceļojis visus ASV vidējos rietumus un dienvidrietumu valstis līdz pat Ņuorlānsai. Ceļojumus viņš veic ar auto.

Lietuvju katoļi šeit uzcēluši veco jaužu namu $400.000,- vērtībā. Celtni iesvētīja bij. Kauņas biskapa palīgs Vincents Brižģis.

Čiānas ev. - lut. draudzes izbraukums uz Šillera parku notiks svētdien, 4. augustā. Ceļš un vieta norādīti ar latviskām zīmēm.

„Chicago Tribune" ziņo, ka laikraksts lūdzis Mārīti Ozeri, Sav. Valstu skaistuma karalieni, piedalīties avīzes gadskārtējā mūzikas festivālā sestdien, 17. augustā, „Soldiers' Field" stadionā.

Pret ungāru komūnista Kadara asiņainā režīma atzīšanu laikrakstā Chicago's American protestē bij. Latvijas armijas kapt. Ādolfs Blāķis.

Dziesmu svētku rajona kopmēģinājums 20. jūlijā Čikāgas Latviešu biedrības namā bija pulcinājis 250 jaukto un 80 vīru koŗu dalībnieku. Virsdiriģenta A. Kalnāja un dir. Ūdra vadībā koŗi dziedāja it veiksmīgi, atklājot arī vājās vietas, kur atsevišķiem koŗiem un diriģentiem vēl jāpiestrādā, lai dziesmas svētkos plūstu spožas un saskaņīgas.

Par koŗu uzņemšanu un launagu bija rūpējies Čikāgas jauktais koris Daugava priekšnieka O. Cakara un saimnieces L. Rītiņas vadībā.

Koŗiem aizņemot abus biedrības nama augšējos stāvus, apakšējo piedimdināja V. Dzelmes vadītie 1114 tautas deju lieluzveduma mēģinājuma dalībnieki.

Lai arī namā pēc padarītā darba bija burzma kā bišu stropā, cieminiem pamazām izklīstot, rīkotājiem palika patīkamā sajūta, ka latviešu dziesmu un deju mīlestība, kas saistījusi dalībniekus no Klīvlendas austrumos līdz Demoinai un Mineapolei rietumos, vēl dzīva mūsu tautā un jaunatnē. E. E.

GRAND RAPIDI (Mič.)

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes locekļu izbraukums un brīvdabas dievkalpojums draudzes lauku īpašumā bija ieinteresējis ap 50 dalībnieku. Jaunatne kā parasti izmantoja paldēšanās iespējas, bet vecākā paaudze iepazinās ar tālākiem īpašuma izveidošanas darbiem, jo katru nedēļu rodas kādi jaunumi. Šoreiz visi apbrīnoja A. Pastenieka ģimenes kopējo veikumu — ceļa izveidošanu no ezeriņa uz eventuāliem draudzes locekļu apbūves gabaliem. Bija, tā sakot, arī mazas „kristības," resp. vārda došana, un šo jauno ceļu klātesošie nodēvēja par Zaķu ceļu.

Jūnija mēnesī Skrundas gaidu vienība nometņoja Grand Rapidu un apgārtnes latviešu ev.-lut. dr. lauku īpašumā, un nometni vadīja vad. Velta Mežule, viņas palīdzes bija vad. vietn. Vinete Valdmane Vienības dalībnieces ne tikai vingrinājās dažādās mākās, bet vad. V. Mežule tām daudz stāstīja par mūsu tautas liktenģaitām. Vietas liekā savrupība un plašās iespējas dažādi pavadīt laiku meitenēm ļoti patika.

Dr. Aina Valdmane, kas darbojas pie Batervorta slimnīcas un pēta iedzimtības jautājumus laikā no 15.-20 jūlijam piedalījās zinātniskā (Human Genetic) kongresā Ņujorkā.

Bērnu vasaras nometni Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. dr. lauku īpašumā laikā no 4. līdz 18. augustam vadīs cand. theol. V. Fricsone, bet saimniece būs A. Tālberga. Vēl ir dažas brīvas vietas, pieteikšanās pie draudzes mācītāja. Turpat bērnu svētki 11. augustā, kuŗus organizē vietējā skolotāju kopa visiem latviešu kolonijas bērniem.

Pirmais brīvdabas dievkalpojums Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā, kas bija saistīts ar īpašuma iesvētīšanu, sekojošu loteriju un viesu pacienāšanu, devis skaidru atlikumu 341 dol. Minēto summu izlietos lauku īpašuma izbūvei un dažādu labierīcību iekārtošanai.

Palisādu drāmatiskā kopa ar rakstnieku Anšlavu Eglīti un režisoru Ansi Tipānu priekšgalā arī Grand Rapidos piedzīvoja triumfālu uzņemšanu, daudz sirsnības un lielu publikas atsaucību. Izrādē „Cilvēks grib spēlēt" Lēdiju literārā kluba telpās bija liels skaits skatītāju un tāda pati publikas interese bijusi vienīgi „Omartija kundzei" un Šāberta izrādēs. Izrādes beigās bija nerimstoši sumināJumi, un Latviešu biedrības vārdā tālos cieminus sveica biedrības kultūrālās nozares vadītājs K. Tālbergs, teātŗa kopas — A. Geriņa.

Palisādu drāmatiskā kopa Grand Rapidos baudīja konkordijas Zinteniece viesmīlību, par cieminiem rūpējās seniore A. Linde un citas locekles. Naktsmājas bija izkārtotas M. Cunčiņas Bostvika ezermalas mājās, kur cieminī labi atpūtās divas dienas. Viņi apskatīja arī Latviešu biedrības nama jaunceltni un izteica priekŗ par latviešu rosmi šinī pilsētā.

Izrādi noskatījās arī Laimonis Blesse no Kalifornijas un kāda tautiete no Hamiltonas Kanadā.

V. Z.

ASV RAŽNĪCĀS

ŅUJORKA

4 augustā, plkst. 2 Port Vašingtonas Mūsu Pestītāja b-cā, māc. O. Gulbis; plkst. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. A. Ozols.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

4. augustā plkst. 10 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Pēc dievkalpojuma draudzes izbraukums Šillera parkā.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien... plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

Plkst. 2 p. p. dievkalpojums Ann Arborā, Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd. Māc. V. Līventāls.

4. augustā dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Pēc dievkalpojuma draudzes valdes sēde.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45. un H ielā.

OKLANDE, KALIF.

Oklandē, Centrālā luteraņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 391 Burlingame Ave.

LOSANDZELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudze 2450 Griffin Ave., L. A. 31

Santa - Rosā, Betlemes nams nīcā, Tupper ielā 733

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skolu un koŗa mēģinājums plkst. 9.30 Visi laipni aicināti

...UMU KALENDĀRS

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

2. novembrī — Toronto Latviešu biedrības 15 g. pastāvēšanas

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansamblja viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karīna Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

30. novembrī un 1. decembrī — DV Ziemsvētku tirdziņš.

30. novembrī — TLB Dižđanča 15 gadu jubileja; plkst. 14 priekšnesumi un plkst. 19,30 balle Royal York zālē.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarines Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

HAMILTONA

28. septembrī — Miķeļa tirgus HLB namā.

5. oktobrī — Ham. latviešu jaunatnes pulciņa Rota rudens balle Rainbow zālē.

19. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.

16. novembrī — Valsts svētku sarīkojums.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI IZMANTOJIET MŪSU IZDEVIGO KREDITĒSANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

ST. CLAIR - KENNEDY — Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu, 2 vaannas istabas, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 12.900,-, iemaksa $ 2.500,-.

DANFORTH - BROADVIEW — 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, eļļas apkure. Kopīgā cena $15,000,-, iemaksa $ 1.500,-.

WILLOWDALE — Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 13.900,-, iemaksa $ 2.000,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRUKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVIGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

Prof. Dr. arch. P. Kundziņš

Latvieši — dievnamu cēlāji pirms Latvijas patstāvības laikiem

Mūsu dzimtenes redzamākie dievnami, kas celti nebrīvības gadu simteņos, pieskaitāmi vēsturisko stilu architektūras piemineklim un tie radušies Vakareiropas oficiālās kultūras rāmjos. Tos ceļot, latviešu rokas gan veikušas fiziskā darba lielāko daļu, bet celtņu veida noteicēji un darbu rīkotāji bijuši cittautieši.

Nevērojot visu to, latviešu amatnieki ar savu technisko veikšību un mākslinieciskām dotībām arī toreiz jau atstājuši šinīs vēsturiskās celtnēs savu spēju pēdas, lai gan viņu vārdi ir tikai reti pieminēti.

Dokumentos par Pēterja baznīcas celšanu Rīgā jau 15. g. s. būvamatnieku starpā atrodams kāds Klāvs, kas, domājams, būs bijis latvietis. 17. g. s. ziņās minēts, ka latvietis Juris Grabiņš uzcēlis baznīcu Igaunijā, Andros pie Pērnavas (1677.) tātad veicis patstāvīgi jau atbildīgu architektūras uzdevumu. Ir rakstu liecības, ka 18. g. s. Kurzemē reprezentātīvās muižnieku pilis ceļot, latvieši bijuši ļoti veikli apmetēji. Nav šaubu, ka tie būs piedalījušies arī kādos baznīcas izbūves darbos, parādot arī savas veidotāju spējas, jo no toreizējiem apmetējiem tādas prasīja.

Ļoti zīmīgs ir vēl viduslaiku raksturā akmenī kalts cilnis virs Raunas baznīcas dienvidus ieejas: tur krustā sišana iztēlota ļoti pirmatnējā tautas mākslas uztverē, kas liek domāt ka šis cilnis ir vietēja latviešu akmeņkaļa darbs.

Plašs darba lauks mūsu tautas namdariem atvērās, kad pēc 17. un 18. g. s. karu un posta laikiem lauku draudzēs sāka nopostīto vietā celt jaunus dievnamus. Tos cēla no koka un tādiem pat paņēmieniem, kādi kopš gadu simteņiem bija izveidojušies latviešu lauku sētas celtniecībā: gulkoku konstrukcijā ar krusta pakšiem celtnes stūros, jumšanai lietojot salmus vai lubiņas. Līdz ar to arī šinīs baznīcās izteicās mūsu tautas rakstur i g ā formu izjūta kā kopējā veidojumā, tā arī sīkdaļās.

Šādus vietējiem spēkiem celtus dievnamus labi raksturo Vangažu baznīcas zīmējums Broces krājumos. Bet oriģināls no tiem laikiem saglabājušās Bornas un Usmas koka baznīcas, kas Latvijas patstāvības laikos tika pārvietotas uz Brīvdabas mūzeju pie Juglas ezera. Ļoti zīmīga ir kāda sīkdaļa Bornas baznīcas iekšienē: tur altāra ailā, kas vērsta pret baznīcas jomu, izvirzītos pakšu galos izveidotas divas rūpīgi izcirstas ripas. Šāds rotājumu veids ir raksturīgs latviešu tautas celtniecībai, bet tas sastopams arī citās Ziemeļeiropas tautās, it sevišķi ap Baltijas jūru, un tam Skandināvijā var izsekot pat līdz vikingu laikiem. Plānojuma ziņā vairākas 17. un 18. g. s. Vidzemē celtās koka baznīcas bija radniecīgas toreizējām Zviedrijas baznīcām. Tāda bija arī 1704. g. Usmā uzceltā, kas tagad atrodas brīvdabas mūzejā. Vidzemē turpretim tās visas gājušas bojā.

Par to, ka tā laika koka dievnamu izveidošanā darbojušies spējīgi latviešu amata pratēji, liecina koktēlniecības darbi, ar kuriem sevišķi bagātas bija Kurzemes baznīcas: altāri, kanceles, ērģeļu prospekti, soli, margas u. t. l. Prāvs to skaits izstrādāts vāciešu Sefrenu (Söffren) darbnīcā Ventspilī, kas gatavoja arī rotājumus Kurzemes hercogu būvējamiem kuģiem. Ir liecības, ka šinī darbnīcā strādāja arī latvieši. To rāda arī formu raksturs, kas dažos baznīcu koktēlniecības darbos jūtami atšķiras no tradicionālās vācu skolas. Tas pats sakāms arī par vienu otru gleznojumu, kas rotā baznīcu solu vai margu pildiņus. Autoru vārdus līdz šim gan nav izdevies konstatēt. Bet par izveicīgiem metalla lējējiem latviešiem gan saglabājušās ziņas, ka tie Kurzemes baznīcām gatavojuši griestu lukturus, altāra svečturus u. c. piederumus.

Koka baznīcas Latgalē ir īpašs novads, kur latviešu tautas celtniecība izpaužas spilgtā un savdabīgā veidā, pateicoties vietējiem darbu darītājiem, kas gan pa daļai sekoja Polijas katoļu baznīcas architektūrai, bet tomēr piešķira formām savu īpatnējo raksturu. Šādas baznīcas tur saglabājušās sākot ar 18. g. s., bet par to veidotājiem ziņas ir ļoti skopas.

Vidzemē 18. g. s iezīmējas pilnīgi patstāvīgs ceļš mūsu tautas sakrālās architektūras izveidošanā, kad tur radās Brāļu draudzes kustība. Tai pieaugot un izkopjoties, lauku sētās pašu spēkiem un pēc pašu iecerēm sirsnīgā un aizrautīgā kopdarbībā sāka celt lūgšanas namus, „saiešanas," reliģiskam kultam, ko dziļi kristīgā satiecībā piekopa brāļu draudzes locekļi savu izraudzīto sacītāju, „tēviņu," vadībā. Šiem saiešanu namiem bija visas latviešu tautas celtniecības iezīmes, bet šo celtņu sakrālajam saturam atbilstošā kāpinātā un izkoptākā veidojumā. Celšanas darbus veica lielā rūpībā un sirsnībā, parasti ziedojot kā darbu, tā materiālu. Kas prata galdnieku darbus, bez atlīdzības gatavoja logus, durvis, solus, galdus, bet kalēji kala durvju un logu apkalumus, katrs piešķirdams sadavam darbam arī savu personīgo un nereti ļoti izteikti latvisko veidojumu. Cildens ziedošanas prieks bija gārņēmis kādu Smiltenes saimnieci, kas bargā ziemas aukstumā, līdz pagemdama savu zīdaini, aizveda vezumu garkūļu salmu uz 50 km atstato Vecpiebalgu tur ceļamās saiešanas apjumšanai.

No architektoniski nozīmīgiem elementiem dažos 18. g. s. saiešanas namos sevišķi ievērojami ir iekšējie koka stabi, kas balstīja saiešanas telpas plašos griestus. Tādi atrodami saiešanās Gaidēs, Kauguru pag. (celta 1765. g.), un Mežuļos, Plāņu pag. (celta 1785 g.). Šie stabi rotāti, izcērtot tiem vidusdaļā bumbas veida plastisku elementu, šāda galus pret to nosmailinot. Šāds stabu veidojums atrodams arī seno latviešu klētiņu lievenos, bet sevišķu nozīmi tas iegūst ar to, ka ir pieskaitāms tām sensenajām koka architektūras formām, kas minētas sakarā ar ripu rotājumiem Bornas baznīcas pakšos. Šī parādība liecina, ka tauta, pati kerdamās pie cēla architektoniska uzdevuma, nav likusies ietekmēties no klasiski barokālām kolonnu formām, kas toreiz tai bija acu priekšā baznīcu vai muižu un pilsētas namu celtnēs, bet arī formu veidojumā turējās pie savām pagātnes tradicijām. Saiešanu namu celšanai turpinoties 18. g. s., to kopskaits Vidzemē pārsniedz 130.

19. g. s. latvieši ir arī jau sastopami kā plašāk pazīstami un oficiāli baznīcu cēlāji. To starpā sevišķu ievērību ieguva vidzemnieks Mārcis Podiņš - Sārums (1799. - 1859). Dzimis Priekuļu pag. kā galdnieka Podiņa dēls, tas skaitījās par Cēsu novada līdziešu pēcteci. Apprecējis sava pagasta Sārumu mājas saimnieci, aģraitni, viņš turpmāk saucās par Sārumu. Zīmīgs ir apstāklis, ka viņa tēvs, tēva brālis un sievas tēvs bija sirsnīgi un darbīgi Brāļu draudzes locekļi. Uzaugdams sādā vidē, Mārcis Sārums ieguva sevišķi krietnas rakstura īpašības. Uzsākdams patstāvīgu darbību būvniecības laukā, pēc tam kad tēvs viņu bija amatā apmācījis, viņš drīz tapa pazīstams ar savu krietno darbu un stingro morālo stāju. Nodarbinādams liekāku skaitu citu amatnieku, viņš no tiem izskoloja krietnus palīgus visās būvniecības nozarēs. Divi Jāņi Kampes, kas bija apprecējuši viņa pameitas, tapa par viņa redzamākiem līdzstrādniekiem un turpināja darboties celtniecības laikā arī pēc Sāruma nāves.

Mārcis Sārums iegājis Latvijas baznīcu celtniecības vēsturē ar šādiem darbiem: 1835. - 37. viņš uzcēla baznīcu Drustos, 1840. - 44. Dzērbenē, 1853. pārbūvēja Jāņa baznīcu Cēsīs, uzceldams tai torni (viņa darinātais torņa modelis bija izstādīts Rīgā), 1857. - 59. veic plašus baznīcas celšanas darbus Smiltenē, ietverot jaunbūvē arī daļu vecās baznīcas. Jānožēlo tikai, ka netika saglabāti vecās baznīcas griestu gleznojumi, kur pēc veco ļaužu nostāstiem bijuši vareni iztēloti debesu prieki un elles mocības. Sārums nobeidza arī Vecpiebalgas baznīcas jaunbūvi, ko bija sācis kāds vācu tautības meistars, bet nemākulības dēļ nespēja novest līdz galam. Sāruma darbs ir arī altāris un kancele Rūjienas baznīcā.

Drustu un Dzērbenes baznīcas uzceltas klasisma formās pēc projektiem, kurus to autori sasķaņojuši ar toreizējās Krievijas valdības prasībām, lai luterāņu dievnami pārāk neatšķirtos no pareizticīgo baznīcām, bet it sevišķi, lai tiem nebūtu slaidо torņu. Zīmīga bija Sāruma arī 19. g. s., to kopskaits Vidzemē pārsniedz 130.

Pārējā darbība šinīs darbos, kas raksturo viņa aroda, nacionālo un morālisko nostāju: vienai baznīcai pēc viņa ieteikuma grozīta pamatu konstrukcija, ietaupot ar to prāvus līdzekļus; līgumu slēdzot, viņš paziņoja, ka nodarbināts tikai latviešu amatniekus un strādniekus un ka būvvietā nepieļaus lietot ne piles alkohola. Tā viņš šīs konstruktīvi ļoti atbildīgās un architektoniski izkoptās baznīcu jaunbūves godam uzcēla un par šiem darbiem izpelnījās nedalītu atzinību, kā tas pēc baznīcas priekšnieka Hāgemeistera pieprasījuma atzīmēts baznīcas protokolos. Pēdējais vēlāk, sakarā ar Sāruma nāvi, ievietoja par viņu ļoti cildinošu nekrologu vietējā vācu presē. Ar Hāgemeistera starpniecību Sārumam arī uzticēja Veopiebalgas baznīcas būves nobeigšanu, uzliekot viņam par pienākumu izdarīt projektā arī dažus architektoniska rakstura grozījumus, kā, piem., izveidojot logu ailas gotikas formās. Nav šaubu, ka arī Smiltenes baznīcas architektūra ir lielā mērā Sāruma noteikta. Tai altāris un kancele ir izveidoti tādās pašās formās kā Rūjienas baznīcai, pie kam altāra mugurpusē abi Sāruma palīgi Kampes ierakstījuši savus vārdus līdz ar gada skaitli.

Plaši darbodamies kā iecienīts celtniecības meistars, Sārums tika arī pie turības (bez baznīcām viņš bija uzcēlis arī 13 kungu mājas muižās), bet no saviem materiāliem ieguvumiem viņš ar devīgu roku atbalstīja arī daudz sabiedrisku un labdarības pasākumu. Būdams ilgāku laiku Priekuļu pagasta amatpersīrs, viņš ierosinājis un pa daļai financējis vairākus pagasta samnieciskus pasākumus, izpelnīdamies par savu darbību krievu valdības atzinības medaļu.

Abi Jāņi Kampes, kas no Sāruma bija mantojuši viņa prāvos ietaupījumus (kādus 12.000 rubļus), turpināja viņa darbību celtniecības laukā. Viens no viņiem, saukts par architektu, 1867. - 71. g. pēc paša projekta uzcēlis Lubānas baznīcu, bet 1875. g. atjaunojis Trikātas baznīcu, uzceldams tai arī torni.

19. g. s. beigās lielāku skaitu reprezentātīvu ēku Vidzemē pēc pašu projektiem ir cēlis latvietis Jānis Brauns, kas dzīvoja savā muižā pie Jaungulbenes. Ieverojama ir viņa celtā baznīca Gaujienā. Vēlāk viņam bija plašs kokrūpniecības uzņēmums Rīgā.

Pirmais latviešu architekts ar akadēmisku izglītību, Jānis Baumanis (1834. - 1891.), kas bija arī Rīgas tilkai latviešu draudzes uzcēla 20. g. s. sākumā. Tas bija plašākais latviešu architekta veidotais dievnams pirms Latvijas patstāvības laikiem.

Lielais baznīcu celšanas laiks Rīgā, kad 19. g. s. otrajā pusē ar pilsētas pašvaldības gādību radās Vecā Ģertrūdes, Pāvila, Trīsvienības, Luterā un Mārtiņa baznīcas, latviešu architektiem pagāja secen. Pat 20. g. s. sākumā, ceļot Jauno Ģertrūdes baznīcu tikai latviešu draudzei, tās autors bija vācu tautības architekts, profesors Vilhelms fon Strīks (Stryk). Vienīgi Jāņa Rozentāla altāra glezna — Kristus svētī bērnus — ir latviešu mākslas deva šim dievnamam.

Ļoti jānožēlo, ka toreizējiem jaunajiem latviešu architektiem Aleksandram Vanagam un Eižena Laubem nav bijis iemesls ar dievnamu jaunceltnēm padarīt bagātāku mūsu dzimtenes sakrālo architektūru.

ARTURS ZUTIS, B. A.
RO 6-8354 (mājās).
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Suite 213
4 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.

STARPTAUTISKAS IZSTĀDES

◐ Austrālijā Melburnas starptautiskā filatelijas izstāde MIPEX notiks laikā no 6. līdz 12. oktobrim. Izstādes izkārtojumā piedalās Viktorijas karaliskā filatelistu biedrība, Viktorijas filatelistu biedrība un citi filatelistu klubi Viktorijā.

Paredz, ka izstādīto materiālu vērtība sasniegs 2 līdz 3 milj. mārciņu vērtību. Klāstu lielums ierobežots uz 120 lapām. Pieteikumu veidlapas pieprasāmas izstādes pārstāvjiem: Sav. Valstīs — H.D.S. Haverbeck c/o Francis I. Dupon and Co., 1 Wall Street, New York 5, N. Y., U.S.A.; Kanadā — J. N. Sissons, 59 Wellington St., West, Toronto, Ontario, Canada; Anglijā — Robson Lowe Ltd., 50 Pall Mall, London, S.W.1., Great Britain.

◐ Francijā starptautiska izstāde „Philatec Paris 1964" notiks 1964. g. no 5. jūnija līdz 21 jūn. Izstādes galvenās nodaļas apvērs: starptautisku izstādi, pasta un telefona sakarus, filatelistu tirgu, filatelijas presi, marku izvērtēšanu un mākslas markas. No 2500 ielogiem 400 ielogi paredzēti jauniešiem. Informācija iegūstama no Bernard Davis, 2041, N. Broad St., Philadelphia 22, Pa., U.S.A.

◐ Western Stamp Collector 13. jūlijā sniedz pārskatu par Teksasas filatelistu apvienības 67. gadskārtējo izstādi Fort Worth. Galveno balvu ieguvēju uzskaitē minēts, ka jaunatnes klasē galveno balvu ieguvis Andris Rēvalds par Latvijas klāstu.

◐ Nedēļraksts Linn's Weekly 22. jūlijā ziņo, ka Filadelfijā 25. jūlijā vācu filatelistu biedrībā apskatu par vācu okupācijas laika filatelijas materiāliem Latvijā un Ostlandē sniegs A. Engelš, kurš pazīstams ar savu līdzdarbību izstādēs ar Latvijas klāstiem un ar rakstiem filatelijas presē par Latvijas filateliju.

A. Vēveris

Par priekšnieku var kļūt katra

Katra sabiedriska darbinieka karjēra sākas ar to mirkli, kad viņu, kā apmulsušu un piesarkušu kandidātu nominē priekšsēža postenim. Kritiskajā brīdī balsu skaitītājs ar pārāk nopietnu sejas izteiksmi neglābjami paziņo:

—Visvairāk balsu ir saņēmis „X" kungs.

Sapulces priekšsēdis faktu apstiprina un viņa balss pazūd skaļajos aplausos. Jau tūdaļ pāris korpulentu kundžu pēdējā rindā zīmīgi sačukstas un pa ausu galam ir jādzird vārdi:

—ar nepabeigtu vidusskolas izglītību.—

Jā, nelaimīgā kārtā kungs „X" Latvijā bijis tikai pamatskolnieks, un tas ir samērā bēdīgs fakts. Vienai no kundzēm pēdējā rindā būtu daudz labāk paticis kāds bijušais agronoms, vēl labāk jurists vai ārsts ar atjaunotu praksi trimdā.

Jaunā priekšnieka grūtākais uzdevums ir ar visiem laipni un vēlīgi sadzīvot, tā, lai „O" kundze nevarētu apvainoties par to, ka viņu neaicināja dekorēt jubilejas torti, lai gan tajā pašā laikā no viņas pieprasīja vairākus simtus speķa pīrādziņu. No savas allaž karstās cepeškrāsns kundze izvil kurvi pēc kurvja: savā mūžā tā būtu gaedinājusi veselas armijas. Kundzei rožsārtā seja atmaigst itin vēlīga smaidā, kad „X" kungs to uzslavē teikdams:

—Tik traki feinus mēli tirpinošus raušus neesmu ēdis kopš Rīgas laikiem!—

Vispār pieminēt Rīgas laikus ir svarīgi: tas norāda, ka pats reiz tur bijis. Kaut vai tikai toreiz, kad kopā ar tēvoci aizgāja uz Zooloģisko dārzu. Efekts parasti ir labs: Rīgai laba skaņa; Lieņāju un Ventspili var lietāt pazīstamu sabiedrībā, bet Krāslavu un Lejasciemu gan var minēt tikai draugu vidū. (Lejasciemam reiz atņēma pilsētas tiesības).

Priekšnieka galvenais uzdevums ir citus norīkot un teikt iejūsmīgas runas. Laba runātāja vārdu plūsma atdzīvina visnotaļ drūmus un pagurušus tautiešus, un, tiklīdz ir nodibināts ists kontakts, runātājs izkūst kaislu vārdu straumē, kas paijā, cērt, žūžo, sadod, aicina pamudina, norāj, pamāca, un atgādina (ziedot).

Pats redzēsit, ka audience dzīvos līdzi; visi ierausies, belzieniņu dabūjuši, tūdaļ sadūšināti izgāzīs krūtis, aicināti piecelsies kājās un acis nolaidīs, kad tiks atgādināts (ziedot).

Skaļi aplausi un kāju švīkoņa neapšaubāmi apstiprina publikas prieku par to, ka runa beigusies. Vairs nenoziedzamies neērtajos saplākšņa krēslos, ļaudis veikli pielec kājās, slepeni aptaustīdami mazliet pamīrušos locekļus, taču šis izdarības palliek neievērotas spalgo aplausu simfonijā.

Kas nekaiš priekšniekam! Viņš pāris stundu ir pavadījis veiklā locekļu spēlē un ar savu vijīgo balss tembru ir savaldzinājis citus, ieskaitot pats sevi. Rūpīgi izrunādams vārdu galotnes, viņš ir zinīgi pulcinājis saliktus teikumus, iekaitot visus gramatikā uzrādītos paīlgteikumus. Katram lietvārdam viņš ir pievienojis vismaz divus kādeņus un ikkuru norisenī viņš ir krāsainojis ar vismaz trim apstākļeņiem.

Pareizi lietodams divdabjus un teikuma locekļus, viņš, kā jau minēju, ir nomērdējis audiences locekļus.

Runu beidzis, priekšnieks pateicas (pats sev) un audiencei, un vingri aizcilpo uz vienīgo tukšo sēdekli pirmajā rindā. Cik jauki ir tādās reizēs atsēsties, tikai jāuzmanās, lai neuzsēstos pasniegtajām rozēm! Tā kāds mazas biedrības priekšnieks reiz izsita robu zemajos pagrabzāles griestos.

Puķes parasti pasniedz mazas meitenītes, to mātēm tās cītīgi apmācot un diriģējot. Nereti puķes pasniedz nepareizam priekšniekam, un pat gaŗākiem koristiem. Puķes mēdz padot grieztas, bez papīra; puķes podā, kas būtu praktiskākas, vēl nav nākušas modē.

Nereti priekšniekam uz pults iededzina sveces. Tad nu ir jāuzmanās un norājot nedrīkst pirkstu bīdīt uz priekšu. Svecēm ir arī labums: priekšnieka acis klūst ugunīgākas un balss kaislāka.

Runātāji iedalāmi tiešajos un netiešajos; tiešie raugās katram sejā, ķemmēdami zāli no viena gala līdz otram; netiešie raugās kādā punktā pie dibensienas. Esmu veltīgi mēģinājis saskatīt šo magisko objektu, kur priekšnieka acis ir stundām ilgi kavējušās!

Vai tas būtu bijis makšķeres pludiņš vai pāvs, vēl šodien nezinu. Labus priekšniekus uzaicina runāt centros, kas simtām jūdžu tālu. Vislabākie priekšnieki pat lido džetos pāri kontinentiem. Runātāja runas vērtība ir tieši proporcionāla nobraukto jūdžu skaitam. Ērtības dēļ, mēs runas varam iedalīt šādi: pagasta runas, centru runas un visbeidzot — globālās runas. Ja Cikāgā runās priekšnieks no Pertas un ja Lijauki ir tādās reizēs atsēsties, mā ieradīsies priekšnieks no tikai jāuzmanās, lai neuzsēstos Gēteborgas, tālais viesis nepasniegtajām rozēm! Tā kāds glābjami pievilks krietnu klausītāju baru.

Globālo runu beidzot parasti ienes un nolasa apsveikumu telegrammas, ko priekšniekam parasti piesūta citi priekšnieki.

Atbildīgu un dzeldinošu uzdevumu priekšniekam sagādā jubileju atceres, it sevišķi tad, kad jubilārs plaši pazīstams. Jau iepriekš veic priekšdarbus: ziedojumu listes, telpu sagādi, galda kartes, izplāno ieturu, jo nekādu grūsli jau šādā reizē pasniegt nevarēs. Šajās dienās priekšnieks lobj, cik var, visus personīgi ielūdz, sazvana, lēš izdevumus, sarunā elektriķus, fotografus, preses pārstāvjus, galdu klājējas un pudeļkorķu rāvējus. Nav par launu salīgt dūšīgu ārā metēju, pāris detektīvus, ārstu, labu sauju koristu, skautus un gaidas. Ir labi, ja rindas kuplinās studējošā jaunatne, rakstnieki, dzejnieki, glezanotāji, kritiķi, žurnālisti. Ak jā! Ar žurnālistiem jāapietas sevišķi rūpīgi, jo tie var visādas lietas otrā dienā sarakstīt.

Jubilārs mīksti popētā sēdekli spogo kā lākts, kad priekšnieks kuplam atnācēju un labvēļu skaitam sīki izklāsta biografiskos datus. Parasti der sevišķi uzsvērt jubilāra „nenogurdināmo degsmi", viņa „allaž centīgo un nesavtīgo sabiedrisko darbu", „grūtos bērnības apstākļus", „atbildīgo posteni dzimtenē", un beigās vēl piemin jubilāra moderni celto un latviski iekārtoto savrupmāju trimdā, kas „simbolizē viņa neatlaidīgo ceņšanos pēc sava stūrīša".

Pēc tam kājās nostājušies, ar koristu basiem un sopraniem piepalīdzot, visi nodzied: Daudz baltu dieniņu...

Citu apsveicēju runas seko, ierodas tās pašas mazās meitenītes ar puķēm, solists nodzied dziemu, pie klavierēm skaņradim pavadot. Globālie apbraucēji smagiem soļiem ienes sveicienus no tālām pasaules malām; studiju biedri lepojas, ka intimi pazinuši jubilāru un sajūsmā pat pateic pāris anekdotu. Aplausi. Priekšnieks līdz klusumu.

Seko svarīgākais notikums; zālē varētu dzirdēt pat adatu nokritam. Liels vīrs iznāk priekšplānā, palokās pret jubilāru, priekšnieku, un no pēdējā apstiprinošu galvas mājienu saņēmis, pasniedz aploksni, jeb, kā tautai patīk saukt, kuvērītī. Kuvērītis dažkārt itin paplāns. Jubilāra ikšķis un rādāmais pirksts sajūt, ka ir tikai viena banknote. Varbūt pat neviena, tikai tas pats vecais — „daudz laimes" un simtiem parakstu.

Te nu priekšniekam ir svarīgi nezaudēt mieru un omulību, un skaļi paziņot, ka oficiālā daļa beigusies.

Blakus telpās vai pagrabiņā galdu klājēji vēl tikko beidz ienest speķa pīrādziņus, zušu un nēģu uzkodas, kad jau pirmais lūgtais svētku viesis, itin nevainīgi, netīšām, iestaigā telpā un ātri aplēš maizīšu un pudeļu skaitu, to galvā izdalīdams ar piecdesmit krēsliem. Tad, priecīgi svilpodams, viņš atkal pazūd.

Pēc minūtēm desmit čala trepēs pieaug, un durvīm atsprāgstot, ieveļas jubilārs un jubilanti.

Priekšnieks sēž galda vienā galā, jubilārs otrā. Viņi viens otru neredz, jo galda virsu pārdala pudeļu grēda, kuplota ar puķu puškiem. Peizāža atgādina Brīvības bulvāri Rīgā — ar divām šķīvju rindām katrā pusē. Tas labi, var atvilkt elpu.

(Nobeigums 7. lpp.)

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumj...
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
LOTUS PUĶU VE...
802 Bathurst ielā, pie B...
tel.: LE 3-3884, To...
KANADAS DAILAMATNIEKU SALONS.
Sveiciet AR ZI...
LOTUS

ZIGFRĪDS ART POTTER...
ZIGFRĪDS JURŠEV...
KERAMIKAS DARBNICA - SA...
1495A BLOOR ST., W., TORONTO. TE...
vien tramvaja pietura rietumos no Lan...
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMI...
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDEJ...
Turpat dabūjami BILŽU LOGAT...

VENUS
PUĶU VE...
• Ziedi sakārto vajadzī...
• Latviešu kera...
• Adas izstrādā...
231 Roncesvalles
LE 4-4645; LE 3-...

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMA...
G. Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāni (...
J. Sirmanis — LIELĀS PASAULES SĀKUMS ...
ZINAIDAS LAZDAS KRĀJUMS, 22 autori (1...
A. Brastiņš — SLIŅĶIS, vēstur. pasaka, krāsu...
P. Algars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠU NAM...
Žurnāls ZINTIS Nr. 9 ar pašmāc. pielikumu ...
SAGATAVOŠANĀ
ABECE ar daudzkrāsu bildēm .....
G. Zariņš — MIELES, romāns (ilustr.) .....
Ern. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS 1000 ...
ŠANA .....
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi .....
IEPRIEKŠ MAKSĀJOT, 20% ATLA...
ALFRĒDA KALNĀJA APG...
719 W. WILLOW ST. CHIC. 14, ILL.,

Zeltkalis A. ĶIV...
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam...
19 Pretoria Ave., To...
HO 3-100...
PIEPRASIET KA...

F. Rosaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

A. I...
APKUŖU...
204 Oa...
LE 1-68...
PĀRSŪT...
LA...
US $ 10.-...
Sūtīšanas ...
Pārējām ...
Sūtījum...
Saņemšan...
DV SAIN...
123 H...
TORON...
CA...

LATVIJAS AMERIKĀ
SPI...
TOR...
PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪT...
◐ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM...
◐ VIZĪTKARTES,
◐ DOKUMENTUS BIEDRIBU VA...
◐ KONCERTU PROGRAMMAS,
◐ SARIKOJUMU BILETES,
◐ PLAKATUS, DZIESMU LAP...
◐ GRĀMATAS un ŽURNĀL...
◐ VĒSTULU VEIDLAPAS...
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TO...
ONT., CANADA. TEL...
Pasūtinājumus lūdzam nodot laik...

RCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

LE — Atsevišķs 6 istabu dubultvannas istabas, eļļas apkure, priss ceļš. Kopīgā cena $ 13.900,- ie-

NIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
LĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

iem

tienu laja baznīcu Jelgavā, ko turiepēc nes latviešu draudze uzcēla 20. jau- g. s. sākumā. Tas bija plašākais ātām latviešu architekta veidotais celt- dievnams pirms Latvijas patstātūrā, vības laikiem.

kon- Lielais baznīcu celšanas laiks Kad Rīgā, kad 19. g. s. otrajā pusē Vid- ar pilsētas pašvaldības gādību pēc radās Vecā Ģertrūdes, Pāvila, adībā Trīsvienības, Lutera un Mārtiznīcu ņa baznīcas, latviešu architekākas tiem pagāja secen. Pat 20. g. s. sākumā, ceļot Jauno Ģertrūdes s ga- baznīcu tikai latviešu draudzei, se ra- tās autors bija vācu tautības tinam architekts, profesors Vilhelms s sa- fon Strīks (Stryk). Vienīgi Jārādā- ņa Rozentāla altāra glezna — krālo Kristus svētī bērnus — ir latviņa viešu mākslas deva šim dievnaecīgs. mam.

nīca. Ļoti jānožēlo, ka toreizējiem kļū- jaunajiem latviešu architektiem pietie- Aleksandram Vanagam un Eižetorņa nam. Laubem nav bijis lemts kādu ar dievnamu jaunceltnēm cadaDar- ņit bagātāku mūsu dzimtenes mani- sakrālo architektūru. dza.

eskai- ARTURS ZUTIS, B. A.
s Bē- RO 6-8354 (mājās).
s ka- ADVOKĀTS un NOTĀRS
s no Suite 213
for- 4 Richmond Street East,
sīkda- Toronto 1, Ontario.
t va- Tel. EM 6-5946.
Niko-

AUTISKAS IZSTĀDES

starp- ta un telefona sakarus, filatelistu
MI- tirgu, filatelijas presi, marku izCz 12. vērtēšanu un mākslas markas.
pjumā No 2500 ielogiem 400 ielogi pakā fi- redzēti jauniešiem. Informācija
as fi- iegūstama no Bernard Davis,
filate- 2041, N. Broad St., Philadelphia
22, Pa., U.S.A.
teriā- ● Western Stamp Collector 13.
milj. jūlijā sniedz pārskatu par Tek
c lie- sasas filatelistu apvienības 67.
pām. gadskārtējo izstādi Fort Worth.
prasā- Galveno balvu ieguvēju uzskai
Sav. tē minēts, ka jaunatnes klasē
ck c/o galveno balvu ieguvis Andris
0., 1 Rēvalds par Latvijas klāstu.
, N. ● Nedēļraksts Linn's Weekly 22.
N. Sis- jūlijā ziņo, ka Filadelfijā 25. jū
West, lijā vācu filatelistu biedrībā
; An- apskatu par vācu okupācijas lai
d., 50 ka filatelijas materiāliem Latvi
Great jā un Ostlandē sniegs A. Engels, kurš pazīstams ar savu līdz
izstā- darbību izstādēs ar Latvijas
notiks klāstiem un ar rakstiem filate
21 jūn. lijas presē par Latvijas filates ap- liju.
i, pas-

A. Vēveris

ēl pie- pirksts sajūt, ka ir tikai viena
to un banknote. Varbūt pat neviena,
pmāju tikai tas pats vecais — „daudz
a ne- laimes" un simtiem parakstu.
ī stū-

Te nu priekšniekam ir svarīgi nezaudēt mieru un omulību, un skaļi paziņot, ka oficiālā daļa beigusies.

ušies, sopra- dzied:

Blakus telpās vai pagrabiņā galdu klājējas vēl tikko beidz ienest speķa pīrādziņus, zušu un nēģu uzkodas, kad jau pirmais lūgtais svētku viesis, itin nevainīgi, netīšām, iestaigā telpā un ātri aplēš maizīšu un pudeļu skaitu, to galvā izdalīdams ar piecdesmit krēsliem. Tad, grieciģi svilpodams, viņš atkal pazūd.

seko, meite- odzied skaņra- pbrau- s sveies ma- us, ka un sa- anek- s lūdz

Pēc minūtēm desmit čala trepēs pieaug, un durvīm atsprāgstot, ieveļas jubilārs un jubilanti.

ikums; adatu iznāk t jubi- pēdē- nājienu ni, jeb, nvērīti. aplāns. dāmais

Priekšnieks sēž galda vienā galā, jubilārs otrā. Viņi viens otru neredz, jo galda virsu pārdala pudeļu grēda, kuplota ar puķu puškiem. Peizāža atgādina Brīvības bulvāri Rīgā — ar divām šķīvju rindām katrā pusē. Tas labi, var atvilkt elpu.

(Nobeigums 7. lpp.)

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

LOTUS PUĶU VEIKALĀ
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
Sveiciet AR ZIEDIEM!
LOTUS

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-3183
viena kvartāla pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGATI. ●

VENUS PUĶU VEIKALS
● Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
● Latviešu keramika.
● Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅS

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
G. Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāni (illustr.) $ 3.20
J. Širmanis — LIELĀS PASAULES SĀKUMS (illustr.) $ 3.20
ZINAIDAS LAZDAS KRĀJUMS, 22 autori (12 illustr.) $ 6.50
A. Brastiņš — SLIŅĶIS, vēstur. pasaka, krāsu illustr. $ 2.40
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠU NAMU, dzejoļi $ 3.20
Žurnāls ZINTIS Nr. 9 ar pašmāc. pielikumu angļiem $ 1.00
SAGATAVOŠANĀ
ĀBECE ar daudzkrāsu bildēm ..... $ 1.50
G. Zariņš — MIELES, romāns (illustr.) ..... $ 3.20
Ern. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS 1000 G. VAJĀSANA ..... $ 2.40
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi ..... $ 2.80
IEPRIEKŠ MAKSĀJOT, 20% ATLAIDE.
ALFRĒDA KALNĀJA APGĀDS
719 W. WILLOW ST. CHIC. 14, ILL., USA.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

K. Rasay
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

A. LAGUNS
APKURU IERIKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAIŅĪSU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. CANADA.

LATVIJAS AMERIKĀ
SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINAJUMUS
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
● VESTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINAJUMUS PIEŅEM:
LATVIJAS AMERIKĀ BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

KARA FILMAS AIZ MIERA MASKAS

Maskavas filmu festivāls izvērtās par pretvācu propagandu

Maskavas trešais filmu festivāls dalībnieču valstu un filmu zīņā pāspēja Kannu un Berlīnes festivālus. Maskavā piedalījās pavisam 55 valstis ar 64 filmām un 79 īsfilmām. Pad. Savienībā visi lielākie sarīkojumi notiek zem kāda saukļa, arī trešais filmu festivāls notika zem „cēlas" mudes: „Humānismu filmu mākslā, mieru un draudzību tautu vidū!" Kā jau parasti Maskavā, šis aicinājums bija tikai maska īstā festivāla nolūkam. Nevienā starptautiskā filmu festivālā nav izrādīts tik daudz kara filmu kā Maskavas pēdējās filmu nedēļās. Visas šīs filmas skāra kādu pēdējā kara notikumu, kur vācieši parādīti negatīvā skatījumā.

Atsevišķo valstu filmu izvēlētāji bija izraudzījušies Maskavu par vietu, kur var nodemonstrēt filmas, kuŗas diezin vai citos festivālos būtu uzņemtas. Kara filmas uz Maskavu atsūtījusi Italija, Amerikas Savienotās Valstis, Jugoslavija, Somija u. c. valstis Tanīs lielākā vai mazākā mērā bija samanāmas kaut kādas pretvācu tendences. Italija izrādīja kara filmu — Četras dienas Neapolē, bet Somija — Puikas, par kuŗu Kosomoļskaja Pravda rakstīja, ka tā parādījusi, kā vācieši Somijā izpostījuši ģimenes un samaitājuši jaunatni.

Nevar teikt, ka skatītāji par šīm kara filmām būtu bijuši sajūsmināti. Tās ir rādītas tiku tikām visās malās, protams, ne mazums Maskavā. Pavisam cītādi uzņēma rietumu valstu filmas, kuŗās nebija šo „miera" piedevu. Pat ārpus konkurences rādītā vācu filma — Sudraba ezera dārgumi un Mīla jāmācās, guva daudz lielāku piekrišanu nekā oficiālās kara filmas. Sevišķi — Mīla jāmācās patika Maskavas jauniešiem un tie ilgi aplaudēja filmas mūzikai un dejām. Arī pašu mājastēvu — Pad. Savienības filmas guva skopu piekrišanu. Festivālu atklāja ar jauno Pad. Savienības filmu — Balujeva atjauja. Tā jau krasi ņarāda Maskavas ideoloģiju un kritienu atpakaļ uz Staļina laiku ar spilgtu sociālo reālismu, kaut tas iekrāsots ar humānistiskām tendencēm.

Festivālā ieradās arī vairāki rietumvalstu kino aktieŗi.

Viskarstākā laikā visaukstākais padzēriens.

PAR PIEKŠNIEKU . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Pēc brīža priekšniekam jāpieceļas ar glāzi rokā un jāuzsāk: Lai dzīvo sveiks...

Sarunas, kas sākumā bija pabiklas, neilgā laikā pieņemas par varenu jūŗas šalkšanu, un nedrīkst pārāk ilgi nogaidīt, īstā brīdī priekšnieks ar karotīti kārtīgi zvej fajansa šķīvim ar neapēsto rosolu, un, kad balsis norimstas, uzsāk neoficiālo svētku runu.

Viņam seko tā sauktie „kaut-rīgie runu vīri," kas parasti tikai mājā ar galvu un apjautājas, kā klājas. Tie šad tad iekarsuši, paši neticēdami savai retorikas elokvencei, nereti pārspēj pat priekšnieku un citus rūdītākus runātājus. Dažkārt priekšniekam ir jānogaida starpiņa un steigšus jāpateicas runātājam, jo viens otrs viesis jau ir slepeni sācis zušot un nēģot.

Agrās rīta stundās, kad vēlīnie un agrīnie viesi ir pārbaudījuši ikkuŗu izdobtu trauku un bēdīgi konstatējuši tukšumu, priekšnieks smaidīgs tos izvada uz spēkratiem. (Pēdējos dažkārt nevar atrast).

Jau mīļā rīta saule logā ielūkojas, kad priekšnieks beidz pārbīdīt galdus.

Priekšnieka vienīgā iespēja revanšēties rodas tad, kad to ielūdz citā centrā kāds priekšnieks. Ir gadījies, ka priekšnieki revanšējas, atsakoties no amata „darba apstākļu dēļ".

Taču der atcerēties, ka priekšnieka darbs nekad nezudīs. Kas gan „X' kungs būtu bijis, ja viņš nebūtu bijis priekšnieks? Viņa ērtie spēkrati agri vien sarūsēs, bet ļaužu acīs viņš spīgos, jo bija reiz priekšnieks.

Vecais Indriķis

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
DIBINĀTA 1947. GADĀ.
Banku un apdrošināšanas de-Vneshposyltorg licencēta Maskavā, USSR. Licencēta pie partamenta (USA) un nodrošināta.
BEZMUITAS DĀVANAS UZ PADOMJU SAVIENĪBU.
Automobiļi, motocikleti, divriteņi, riepas, radio, TV aparāti, mūzikas instrumenti, ledusskapji, mazgājamās mašīnas, fotokameras, putekļu sūcēji, šujamašīnas, medību bises, pulksteņi, kā arī citas mantas. Bezmuitas piegāde garantēta. Mērenas cenas. Lūdzu pieprasiet pilnīgu sarakstu.
PĀRTIKAS PACIŅAS:
Sveiciens „R". Pilna cena $34.00.
1 mārc. kafijas, 1 mārc. kakao, 1 mārc. šokolādes, 2 mārc. cepjamās eļļas, 2 mārc. cukura, 2 mārc. rīsu, 1 mārc. siera, 2 mārc. žāvēta bekona, 2 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. žāvētu augļu.
TEKSTILPREČU PACIŅAS:
Mēs nosūtām vislabākos audumus, apavus un gatavus apģērbus. Lūdzu pieprasiet cenrādi.
NAUDA:
Piegāde 2 nedēļu laikā. Pilnīga garantija. Izmaksā bez atvilkumiem. Piesūtām parakstu par saņemšanu.
9 rubļi par ASV $ 10,-.
Nodevas: Līdz $ 35,- — $ 3,50; pārī $ 35,- — 10%.
GRAMERCY
118 E 28th St.
New York 16, N. Y.,
N. Y. telef. MU 9-0598.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2257 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Vajadzīga SIEVIETE
pie 5 gadu veca bērna un viegliem mājas darbiem.
$ 150- mēnesī un var dzīvot ārpusē. Zvanīt 531-3880 svētdienās visu dienu un darbdienās pēc plkst. 10 vakarā.

Danforth - Logan rajonā
IZĪRĒJAMA
liela, gaiša, nemēbelēta frontes ISTABA ar VIRTUVI
(izlietne, ledusskapis, plīts).
Zvanīt HO 5-5108 Toronto.

IZĪRĒJAMA LIELA ISTABA ar VIRTUVI.
Pārvietošana par brīvu.
Zvanīt pēc pl. 5 vakarā — 535-6526, Toronto.

Pārdod labi būvētu 3 guļamistabu vasarnīcu
ar siltu un aukstu ūdeni un vaļēju kamīnu, 90 jūdžu no Toronto pie Sturgeon ezera.
Zvanīt 928-3616 no plkst. 9—5. Pēc plkst. 5 zvanīt 533-0448.

NOTARS
OSKARS PERRO
pienem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431
592 Mt. Pleasant Rd. Toronto 7.

NEDĒĻAS NOGALES PAVADIET
„Happy Hills" parkā
Informācijai
zvaniet LE 4-0563, Toronto.

IZDARA
APMETUMA DARBUS
par ziemas cenām.
Liek arī grīdas plates
Zvanīt 769-8280, Toronto.

KLUSĀ UN SKAISTĀ ATPŪTAS VIETĀ pie HURON EZERA
izīrējamas istabas ar visām ērtībām atvaļinājuma pavadīšanai.
Ēdienu pašgatavošana.
Ļoti laba makšķerēšana, peldēšanās un atpūta.
Zvaniet LE 4-0563, Toronto.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJAS.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES
LITTLE RĪGA — delikatešu veikals LE 4-8974
343 RONCESVALLES AVE.
Viesību galdi, aukstās bufetes.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. J. un A. MIĶELSONI.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

VIKING DELICATESSEN
1077 Bathurst St. (pie Dupont). Tālr. LE 2-9068.
DELIKATESES, KŪKAS, TORTES, IMPORTĒTAS SOKOLĀDES UN KONSERVI.
EMILIJA un GEORGS DUMPES.

ERIC'S DELICATESSEN
375 BROADVIEW AVE (PIE GERRARD) HO 1-4473
atvērts līdz pl. 9 vak.
ERIKS OZOLIŅŠ

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
BĒRZIŅŠ Realty Limited
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — OBLIGĀCIJAS
APDROŠINĀŠANA — NOTĀRS
LE 4-8447, TORONTO 316 Harbord St.

DAŽĀDI
R P M ELECTRIC
ELEKTRĪBAS UZŅĒMUMS
160 Woburn Ave., Toronto 12.
Labo un atjauno elektrisko installāciju. ■ Ierīko jaunus degpunktus, slēdžus, skaitītājus u. c.
Garantēts darbs. Rūdolfs Purvs HU 3 1640.

Alder's Esso Service HO 6-0496
1151 QUEEN ST. E.
Atlas riepas un baterijas. Lubrikācija, „Undercoatings" un remonti. Atvērts 24 st. katru trešo nedēļu.
LAIMONIS ALDERS.

Benjamin Film Laboratories Ltd. EM 3-6496
51 DUCHESS ST., TORONTO 2, ONT.
Krāsu un balti - melno filmu attīstīšana, bildes, palielinājumi un citi foto darbi ar izcilu kvalitāti. Tautiešiem atlaide.

Everlast Heating Co. LE 1-1101
62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

New Era Home Appliances Ltd. OX 9-7143
2902 DANFORTH AVE. Televīzijas aparāti Stereo
Ledusskapji, veļas mašīnas, veļasžāvētāji. Elektriskās plītis.
Lielākā mēbeļu izvēle Toronto. AUSEKLIS JANSONS

Laimon's Auto Service TEL. 466-0540
603 GERRARD ST.-E. (pie Broadview Ave.)
DAŽĀDU VEIDU AUTO REMONTI, SMĒRĒŠANA un ĒLLAS MAIŅIŠANAS. DARBS GARANTĒTS.
LAIMONS MAROVSKIS

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

KANADAS DV SALIDOJUMS UN MEISTARSACĪKSTES ŠAUŠANĀ

Sestdien, 24. augustā, Kičenerā notiks Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā. Sacīkšu sākums plkst. 11 rītā. Sacensību vadītājs būs A. Preiss. Šaušanas sacensībās pirmoreiz piedalīsies arī vanadzes. Sacīkstes notiks turpat, kur pērn — River Valley Lodge īpašuma šautuvē, un rīkotājiem padomā celt vēl īpašu lielu telti. Plkst. 2 p. p. iecerēts Kanadas DV salidojums ar dažādām jautrām un sporta nodarbībām.

Vakarā būs ugunskurs ar Kanadas DV teātŗa aktieŗu priekšnesumiem. Pie ugunskura pasniegs arī balvas šaušanas sacensību un sporta spēļu uzvarētājiem. Īpašu ceļojošo balvu virves vilkšanas cīņu uzvarētājiem dāvājis daiļamatnieks H. Lapiņš. Salidojuma programmas turpinājumā vietējās DV nodaļas 11 gadu svētku atceres sarīkojums.

Šaušanas sacīkstes un Kanadas DV salidojumu organizē DV Kanadas kultūras un sporta daļas vad. A. Taube. Pie viņa saņemama arī visa tuvākā informācija, rakstot: 1 Rothsay Ave., Kitchener, Ont. O. K.

Būs lielas meistarsacīkstes

Gadskārtējās Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā, 10. un 11. augustā solās izvērsties par izcilu notikumu. No ASV nāk vēstis, ka sacensībās piedalīsies vismaz 10—12 atlēti no Milvokiem, Grand Rapidiem un citām vietām. Viņu vidū būs mūsu lodes un diska rekordists Elmārs Ezeriņš, ASV latviešu ātrākā sprintere Līga Tālberga, Vilnis Ezeriņš u. c.

Blakus visiem vietējiem „dūžiem" tiek gaidīti arī tālāki cietiņi no Kanadas un citām pilsētām. Paredzams, ka ierindā pēc vairākiem gadiem būs mūsu spējīgā mešanu disciplīnu pārstāve Ņina Tomase no Londonas, kā arī braucienam uz Toronto kājas auj Otavas vidusskolu meistars Juris Zivtiņš.

Konkurence būs spēcīga un vieglatlētikas draugi noteikti pieredzēs spraigas cīņas.

Programmā: sestdien, 10. augustā plkst. 17,30 Toronto Biča stadionā vīriešiem 200, 400, 800, 1500 m skrējieni un trīssoļlēkšana.

Svētdien, 11. augustā, plkst. 10 no rīta Sidrabenes sporta laukumā. Vīriešiem 100 m, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, šķēps, veseris. Sievietēm — 60 m, 100 m skrējieni, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, šķēps.

Kā jau iepriekš ziņots, visi jaunatnes vieglatlēti (līdz 16 gadiem ieskaitot) būs gaidīti Saulaines vieglatlētikas sacensībās 5. augustā. Šajās sacensībās pārsniedzot LSAK kvalifikācijas normas, viņi iegūs tiesības startēt lielajās meistarsacīkstēs 10. un 11. augustā.

200 DEPUTĀTU NOBALSOJA „PAR"

Kanadas likumdevēji Otavā ar 200 „par" un 9 „pret" balsīm nolēma paaugstināt deputātu algas no $ 10.000,- uz $ 18.000,-. Opozicijas līderis Dž. Difenbēkers bez panākumiem cīnījās pret algu paaugstināšanas likumprojektu. Par savu algu paaugstināšanu balsoja 110 liberāļi, 64 konservātīvie, 13 sociālkredita un 13 NDP deputāti.

Kad likumprojekts bija jau pieņemts pirmos divos lasījumos, pag. trešdienā, pirms trešā lasījuma, liberāļu senātors Ross Makdonalds senātā paziņoja, ka algu paaugstināšana deputātiem ir jāapsveŗ. Praktiski tas nozīmē, ka likumprojekta pieņemšanu vai noraidīšanu senāts atliks uz rudens sesiju.

☆

Vecuma pensijas paaugstinājums no $ 65,- uz $ 75,- mēnesī sagaidāms ar 1964. gada 1. janvāri. Šis pielikums pašreizējām veco laužu pensijām valdībai izmaksās apm. $ 95 milj. gadā.

☆

Parlamentā konservātīvo deputāts N. Mandziuks paziņoja, ka ierosinās likumprojektu, pēc kuŗa laulības šķiršanas lietas turpmāk piekritīs Kanadas senāta izlemšanai.

☆

Pēc 10 personu apcietināšanas Toronto, Gvelfā un Brantonā RCMP ierēdņi likvidējuši vienu no lielākiem noziedznieku sindikātiem Kanadā. Apcietinātie vairākus gadus vadījuši narkotisko vielu kontrabandu un pārdošanu.

Apcietināšanas rezultātā konfiscēts heroīns $ 100.000,- vērtībā.

KANADAS ZIŅAS

MONTREĀLA

⊙ Trīsvienības ev.-lut. draudzes valdes sēdē jūlijā pārrunāja budžeta izpildīšanos pirmajā pusgadā. Atzina, ka budžets izpildījies labi. Draudzes valde lūdz draudzes locekļus maksājumus kārtot arī vasarā, lai nerastos sastrēgumi un sarežģījumi draudzes saistību kārtošanā ar iestādēm.

Pārrunāja jautājumu par bērnu vasaras nometnes organizēšanu Montreālā un nolēma aicināt tos draudzes locekļus, kas par šo jautājumu interesējas un vēlētos piedalīties šādas nometnes organizēšanas komitejas darbā, pieteikties pie draudzes mācītāja.

Iepazinās ar Mount Royal kapsētas pārvaldes paziņojumu, ka vasaras sezonā kapu pārvalde par $ 3,- vai $ 5,- samaksu novieto uz kapiem grozus ar griezētām puķēm. Puķes novieto klientu noteiktās pieminas dienās.

⊙ Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes lauku īpašumā Tērvetē sestdien, 10. augustā, notiks Rudens svētku sarīkojums ar daudz un dažādām izdarībām un sporta nodarbībām maziem un pieaugušiem. Vakarā būs deja pieaugušiem. Šādus svētkus augusta mēnesī Tērvetē rīko jau vairākus gadus, lai vasarīgajos laika apstākļos vēl varētu papriecāties brīvā dabā dažādās nodarbībās.

⊙ Tērvetes pārvalde pateicas Dr. J. Mauriņam par Tērvetei ziedotiem medikamentiem un H. Birkena ģimenei par skaņu plātēm. Tērvetei pievienots arī tālrunis: ME 2-3915 (St. Pauls ev.-lut. Latvian Camp „Tērvete," Grenville). Tērvetes slēgšanas dievkalpojums svētdien, 1. septembrī, plkst. 11 rītā.

⊙ Sv. Pāvila draudzes māc. V. Šēfers ir atvaļinājumā no 29. jūlija līdz 26. augustam. Viņš piedalās Luterāņu pasaules federācijas konferencē, kas notiek Helsinkos no 30. jūlija līdz 11. augustam.

Draudzi sasniegusi ziņa, ka dzimtenē 80 g. vecumā miris māc. Jānis Lemkins un apbedīts Saulkrastu Pēterupes kapos.

O. K.

JAPĀNĀ MEITENES SKAISTAS

Vai jūs esat dzēruši Japānas geišas servētu tēju?

Ja ne, tad jūs esat zaudējuši „pusi dzīves."

Tā domā čikāgietis Visvaldis Reinfelds, bij. Sav. Valstu armijas karavīrs, kas, lai gan būdams stacionēts Korejā, atvaļinājumus pavadījis Japānā.

„Japāņu sievietes lielākais prieks ir darīt vīrieti laimīgu," saka Reinfelds, piemetinādams: „No japāniešu šarma un sieviškīgā maiguma varētu daudz mācīties arī eiropietes, bet jo sevišķi vīrišķīgi kundzīgās amerikānietes."

Japāņi esot ļoti draudzīgi pret vāciešiem, vai pret tiem, kas runā vāciski. Reinfelds spilgti atceras kādu vakaru japāņu restorānā, kur viesmīlis, uzzinājis, ka latvietis prot vāciski, servējis viņam dzērienus un uzkodas par velti, šad un tad smaidot uzsaukdams:

„Prosť, mein Kamerad!"

Im. B.

BĒRNU SVĒTKI SIDRABENĒ

Bērnu dārza dalībnieki pēc priekšnesumiem ar vadītāju V. Lāmu Sidrabenē. J. Liģera uzņ.

Saulaines un Sidrabenes volejbola vienību izlases dalībnieki Sidrabenes svētkos. J. Liģera uzņ.

ROSĪGĀ DARBĀ PAVADĪTI 15 GADI

MAZS IESKATS DV ZIEMEĻANGLIJAS NOVADA DZĪVĒ UN DARBĀ.

(Vēstule no Anglijas)

(A. P.) Pagājušā gada beigās apritēja 15 gadi, kopš Anglijā vienā pēc otras dibinājās DV nodaļas un kopas, kas tagad visas atskatās uz 15 g. darbību. Daudzas no tām šo darba posmu jau atzīmējušas, bet lielākās nodaļas Anglijā — Bradfordas Daugavas Vanagu dibināšanas atceres sarīkojums būs 24. augustā. Nodaļas dibinātāju skaits nebija nekāds lielais, bet visi, kas bija pulcējušies uz šo vēsturisko brīdi, bija entuziasma un uzņēmības pilni „kanaki", un kas no viņiem vēl mīt Bradfordā, ir aizvien vēl nodaļas biedri. Laika gaitā pievienojās arvien jauni locekļi, un ar saviem 242 biedriem nodaļa tagad ir lielākā visā Anglijā.

☆

Šo rudeni Bradfordā risināsies vēl otrs lielāks DV saimes sarīkojums — 2. Daugavas Vanagu dienas Anglijā 14. un 15. septembrī, Bradfordas nodaļas izkārtomā sadarbībā ar DVF valdi. Paredzams, ka uz šo sarīkojumu ieradīsies arī plkv. A. Plensners no Zviedrijas, ar kādu referātu. Plašās svinības risināsies pašas nodaļas namā un Viktorijas aulā Šiplejā, kur notiks svētku junda un priekšnesumu daļa ar vīru koŗa „Daugava" piedalīšanos, uzstājoties arī dažām tautas deju kopām. DV dienu laikā paredzamas arī sporta sacensības.

☆

No pēdējā laika svarīgākajiem sarīkojumiem Ziemeļanglijā atzīmējami DV Ziemeļanglijas novada, kopā ar Bradfordas un Līdsas latviešu skolām rīkotie bērnu svētki. Agrākos gados šis plašāka apmēra sarīkojums parasti notika kādas armijas daļas barakās, bet šogad, tā kā DV Bradfordas nod. namā ir paplašināta sarīkojumu zāle, pašu DV paspārnē. Par priekšnesumu daļu bija gādājuši paši mazie svētku dalībnieki, bet par jautrajām un nopietnajām sacensībām un dažādām nodarbībām — abu skolu audzinātāji, bērnu vecāki un Bradfordas un Līdsas vanadzes. Neviens no mazajiem nebija mudināms doties uz šiem gadskārtējiem svētkiem, bet cita aina bija, kad vēlā pievakarē nācās šķirties un posties mājās.

☆

Bradfordas latviešu skolu šogad beidza 9 jaunieši: Māra Aivars, Dace Celmiņa, Juris Eksts, Silvija Hītone (Heaton), Dace Lūse, Daina Liepa, Juris Ozols, Rita Putniņa, un Ivars Ošiņš. Absolventu apdāvināšanai grāmatas bija ziedojušas: Latviešu nacionālā padome Lielbritanijā, DV nodaļa un Ziemeļanglijas korporāciju kopa.

☆

Gadskārtējo novada Jāņu vakara sarīkojuma programmu bija sagatavojis R. Zuļģis, bet to izpildīja vīru koŗa „Daugava" un deju kopas „Sakta" dalībnieki. Par Jāņu sieru un vainagiem bija gādājušas Bradfordas nodaļas vanadzes.

Kaimiņu pilsētā Līdsā savukārt bija rīkotas Jāņu „atskaņas", deju kopas „Kamolinš" izkārtojumā. Arī šeit netrūka nedz Jāņu siera, nedz cita cienasta, nedz arī jautrības un līgo dziesmu.

☆

DV Halifaksas nodaļas jaunieģūtajā namā, sākot ar jūnija mēnesi, atvērta kluba bufete, kuŗā pieejama arī skaņu plašu mūzika. Lielākus darbus vēl prasīs pagraba telpu remonts un mājas ārienes uzpošana. Nodaļas atklāšanas svinības izdosies izkārtot augusta mēneša beigās.

☆

Pēc latviešu veikala „Kursa" likvidācijas DV Bradfordas nodaļa pārņēma šī veikala grāmatu galdu, izkārtojot to publikas pieejai svētdienās pašas namā. Grāmatu galds piedāvā jaunākās latviešu grāmatas, vārda un dzimšanas dienas kartītes un dažādus kalendārus 1964. gadam.

Paredzams, ka ar laiku izdosies iekārtot arī daiļamatniecības darbu novietni. Grāmatu galdu pārzina LNPL loc. un DV viet. nod. revizijas kom. loceklis M. Kazainis

DESTALINIZĀCIJA PADOMJU LATVIJAS STILĀ

Tikai pēc 10 gadiem kopš Padomju Savienības asiņainā diktatora Staļina nāves okupētās Latvijas komūnistu laikraksti tā pabailīgi sākuši publicēt slavinošus nekrologus dažiem agrāk prominentiem latviešu boļševikiem (Mežlauks, Rudzutaks, Eiche, Alksnis u. c.), kaunīgi piemetinot, ka tie visi ir bijuši netaisni notiesāti un sodīti ar nāves sodu t. s. personības kulta laikmetā. Tomēr šie partijas apoloģēti izvairās pieminēt kā šo boļševiku notiesāšanas sīkumus, tā arī viņu nonāvēšanas vietu un laiku. Tanī vietā tie mēģina apmierināt lasītājus un, šķiet, arī paši savu vainas apziņu, paziņodami, ka šie upuri esot pēc nāves komūnistu partijas rehabilitēti, kaut gan partija atbalstīja Staļina nāves verdiktus!

Pēc Hruščeva atklājumiem tagad katram ir zināmas Staļina „kļūdas". Rakstītāji tomēr mēģina šos noziegumus piedēvēt kādam miglaini definētam „personības kultam", bet ne totālitārajai sistēmai, ko bija radījis Staļins un viņa pēcteči. Staļina līķi gan izvā a no Ļeņina mauzoleja, bet viņa darbus, kas veicināja Padomijas varas un territorijas izplešanos, neviens līdz šim nav nosodījis, jo kā krievu, tā ķiniešu komūnistu imperiālisms ir vēl v. ai dzīvs, lai arī kādus grēkus un „kļūdas" Hruščevs piedēvēja Staļinam.

Taisnības vārdā jāsaka, ka tie dzīvi palikušie vecie boļševiki, kas palīdzēja Ļeņinam iegūt varu un kas tagad ir vadošos posteņos okupētajā Latvijā, ir bijuši diktātora nežēlīgo pārestību labprātīgi līdzzinātāji. Viņi nevar atbrīvoties no atbildības par noziegumiem pagātnē, nododot savus biedrus un tautiešus netaisnīgai sodīšanai ar nāvi, lai paglābtu tikai paši savu ādu. Tāpat viņi nevar un nekad nevarēs attaisnoties par savas pašu tautas nodošanu jaunkoloniālisma rokās, ko mūsu zemē īsteno sveša rupja vara, kas ne pie kā neapstājas, lai tikai sasniegtu savus kolonizācijas nolūkus.

A. Kalns

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

⊙ Uz Eiropas latviešu jaunatnes kongresu Vācijā izbraukušas Vilma Rituma un Zigrida Mazurkēvica.

⊙ Vašingtonas latviešu teātŗa ansamblis ar T. Zeltiņa 17 g. s. komēdiju „Vilks Rīgā" viesosies Kalamazū 27. septembrī. Režiju vada O. Uršteins, lugā darbojas līdz aktieŗi: I. Šturms, H. Prince, H. Gobzine, O. Parnickis, A. Dubinskis, J. Neimanis, R. Grundmane un M. Freivalde. Dekorātors — E. Dajevskis. Izrādi rīko Latviešu biedrība.

⊙ DV apvienības teātŗa kopas vadībā darbosies: R. Rollis par teātŗa vadītāju, R. Jankavs būs administrātors, R. Zaķis — kasieris, V. Bērs — mantzinis un skatuves pārzinis un A. Minka — apvienības pr-ks. R. Blaumaņa lugas „No saldenās pudeles" pēdējā izrāde notiks 7. sept. Rietumu Mičigenas universitātes teātŗa zālē. Kopa šo lugu izrādījusi Kalamazū jau divas reizes, bez tam viesojusies Čikāgā un Grand Rapidos.

⊙ NNo kaŗa dienesta atgriezies Jānis Lapiņš.

⊙ Jelgavas skautu vienības roveŗu dzimta, vad. A. Artmaņa vadībā izies nometnot 2., 3. un 4. augustā pie Galesburgas ezeriņa. Ugunskura vakars 3. augustā plkst. 8,00; uz to aicinātas Kalamazū un Grand Rapidu vietējās un Grand Rapidu roveŗi. Ugunskura priekšnesumus vadīs roveris Māris Zuika.

⊙ Jau laikrakstā minētiem savu māju ieguvējiem pievienojies R. Lietapurs.

Traģiska un cilvēces vēsturē tik pārāk parasta parādība — tēvs, kas nesaprotas ar savu dēlu.

Vodehauss (P. G. Wodehouse)

†

Anna Kļavkalns

dzimusi 1878. gada 22. jūnijā,
mirusi 1963. gada 25. jūlijā Fergus, Ont.

SV. JĀŅA EV. - LUT.
LATV. DRAUDZES TORONTO
PALĪDZĪBAS FONDS.

IZROK JĀŅA BRIESMĪGĀ ATLIEKAS

Pravda ziņo, ka padomju antropologi izrakuši Maskavā 1584. gadā mirušā cara Jāņa Briesmīgā galvas kausu un skeletu.

Krievu komūnistu partijas oficiozs piebilst, ka Jānis Briesmīgais neesot bijis izskatīgs vīrietis. Viņam bijusi plata seja un ass profils.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Izdevējs M. GOPPERS. Centralvägen 1, Stockholm - Klinten, Sverige laipni lūdz iesūtīt viņam atmiņas u. c. materiālus gatavojamā rakstu krājuma

ĢENERĀLIS GOPPERS
KAŖA UN LAIKA BIEDRU ATMIŅĀS

2. paplašinātam izdevumam. Tāpat laipni lūgtas atsaukties personas, kuŗu īpašumā būtu foto attēli, kuŗos redzams ģen. Goppers, viņa grāmata MILITĀRĀS AUDZINĀŠANAS PAMATI, žurnāla KADETS u. c. periodisku izdevumu eksemplāri, kuŗos viņa raksti. Ir svarīgi dokumentēt arī šķietami nenozīmīgus faktus un atsevišķus epizodus, jo tikai savācot iespējami plašu materiālu un to konfrontējot ar archīvu materiāliem u. t. t., vēlāk būs iespējams sarakstīt objektīvu un reljefu biografiju. Foto attēlus un grāmatas pēc pārfotografēšanas nekavējoties sūtīs atpakaļ to īpašniekiem.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

4. augustā plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

11. augustā plkst. 10 no rīta dievkalpojums Sidrabenē.

18. augustā plkst. 10 no rīta dievkalpojums Sidrabenē

Sestdien, 24. augustā, vakara dievkalpojums Sidrabenē.

25. augustā plkst. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Torontō.

4. augustā, plkst. 10 no rīta — Bērnu svētku atklāšanas dievkalpojums Saulainē. Visi Bērnu svētku viesi aicināti dievkalpojumā piedalīties. Saulaines pārvalde līdz dievkalpojuma laikā aturēties no sporta spēlēm un peldēšanās.

11. augustā plkst. 2 p. p. dievkalpojums **Jāņa baznīcā.**

18. augustā plkst. 10,30 no rīta dievkalpojums Saulainē.

Tuvākā laikā notiks jaunceļamā draudzes dievnama pamatakmens iesvētīšanas dievkalpojums. Attiecīgi aicinājumi tiks izsūtīti savlaicīgi.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

11. augustā plkst. 12 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tālavā.

25. augustā plkst. 2,30 pēc p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

4. augustā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums. Māc. A. Čops.

LONDOŅA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā. Oxford un Colborne St.

25. augustā, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. augustā plkst. 3,30 pēc p. dievkalpojums Kristus ev.-lut. baznīcā. Māc. A. Briedis.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā. 580 Portage Rd.

1. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

4. augustā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

18. augustā, plkst. 10 no rīta kapu svētku dievkalpojums Forest Lawn kapu baznīcā, Grandview Highway un Royal Oak krustojumā.

1. septembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

14. septembrī, plkst. 6 vakarā dievkalpojums Kitsilano baznīcā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa kalpojums.

4. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums

11. augustā plkst. 11.00 no rīta Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums Ezerkalnos.

18. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

25. augustā plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

1. septembrī dievkalpojums nenotiks.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Otavas raidītājs.